

310990

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 13-వ తేది గురువారము

శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తికమాస బహుళ ద్వితియ ౨.

No. 189

సంచిక ౧౮౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవ వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వంశభాష చీటి కూచి కొనిన మౌనముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల కాపును,
పొన్న నొప్పుల కారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే బెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యేమమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

తక్కునిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

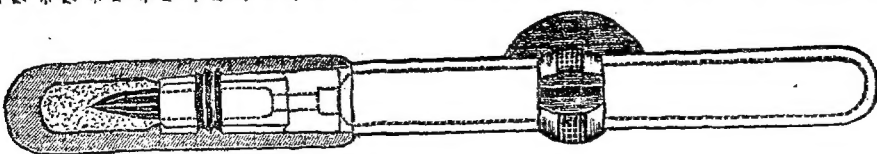
మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్తా వెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
విజంట్టు, స్టాక్ చేయువారు

ప్యారి అండు కో
పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

గ్లాసు
పాళీలు

పాంపెన్ పేనాల బంగారపు పాళీలను యీమాత్రగ్లాసుపాళీలు చేతమంతయు వాడుకలోనున్నవి. (గ్లాసు రూ 14.

గ్లాసుపాళీల కలము

మెలాఫూరు

ఒకతూరి సిరాలో మంచినయెడల రి నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్లాసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ ఫ్రంట్ పేనా రూ 1. డజను రూ 10.

విక్టోరియా డిపో,

మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

8-11-24 తేది శనివారమునుండి 14-11-24 తేది శుక్రవారము
వరకు యూనివర్సల్ జ్యూయల్ క్రాఫ్ట్స్ 8 వ ఫీటీస్.

ది లెదర్ ఫుష్షర్స్

రిజినాలు డెన్ని కృత్యములు చూడతగినవి
ఆరోసు గొప్పసీరియల్ 49 దిరముల కథ
నేవా గర్బర్ కృత్యములు చూడతగినవి. 958

కావలెను.

మా బ్రాంచిలో ఒక చీఫ్ పజన్స్ ఖాళీపడియు
న్నది. అనుభవముగల ఏజంట్లు దరఖాస్తులను యీ
దిగువ విలాసముకు పంపుకొనవలెను.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,
యిండియా యీ క్యేటబిల్ యిన్సూరెన్సు కంపెనీ
మద్రాసు బ్రాంచి, లిమిటెడ్.
19, హాంస్టన్ రోడ్డు - మాంటురోడ్డు మద్రాసు.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసేకొన దగిన
600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి, అ 6
ఆయుర్వేదచరిత్ర:— వైద్య, ఆరోగ్య, శారీర, వస్తు
గుణ, చికిత్స ము॥ వ్రాయబడు వైద్యవైదిక. సం॥ చందా.
రూ. 2-8-0, మాదిరి యివితము. (885)2
పి. సి. వ. అందు కో, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

డబ్బీ 1-కి కుమ్మకు తెలము రు. 0-8-0

ఈతెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు,
కుమ్మకు రాయుటకు ఉపయోగించును.
అమృతాంజనం డిపో, నుకరాసు - బొంబాయి.

పురమాపీఠములు పోకరపనులు చేయునట్టి

వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగొన్నెలు, పంచెపులొటాలు ఎట్టిమాదిరిలో
నైనను ఆర్థరీచిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి
యిచ్చెదము సీనివెండికి నవరంబంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0,
చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయించబడును.

(2) ఉబ్బిడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ

నగలవ ర్రకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బా 1 కి 1-4-0

ఈదంతచూరముతో శండ్లుతో ముఖవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును.
చిగుళ్లనుండి రక్తము కారకుండును నోటదుర్గంధములేక ముం
డును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

రోమహరి డబ్బా 1-కి రు. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములము
డునిమిషములలో మొదలంట రాతిపోవును. దీనివలన చర్మము
నలు పెక్కుదు, మంటయుండదు. రోమములు రాతిపోవును
అమ్మ తొంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నవలలు సరస్వతీ గ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు:

రాజమహేంద్రవరము

సంపాదకుడు:

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి,

తల్లావజ్జల శివశంకరశాస్త్రి,

నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—ఇప్పుడుమధురపద సహితములు—మనోరంజకములు—నగు
నవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాబిన్తోబైండు. ప్రవేశరసుము 0-4-0 యిచ్చి చందాదారు
లగువారికి పోస్టేజీగాక చందాదారులకు రు 1-0-0; ఇతరులకు రు 1-8-0.

కుముద్వతి

రచియిత: శ్రీమతి పులవర్తి కమలాదేవి

మనోహర మైనపదాలిత్యము—చమత్కారకథాల్పనము—కుముద్వతి దైర్యపాహసము—రామానందని
యుదారస్వభావవర్ణనము—మిక్కిలి కామజీయకము. స్త్రీలు వ్రాసిన గ్రంథ మిట్లుండుట యరిది యని చదువరులు
తలంతురు. వెల చందాదారులకు రు 1-0-0; ఇతరులకు రు 1-8-0.

భద్రవేషి

తెలిగిరాచినది: శ్రీయుత చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు.

ఇంద్రజిత్ లలితమత్కారములు—హంతక శక్తిపిండుట—చీటిచోరి పట్టుకొనుట—మున్నగు రహస్యా
శ్వేదము లిందు మిక్కిలి రమ్యముగ వర్ణింపబడినవి. వెల చందాదారులకు రు 0-8-0; ఇతరులకు 0-12-0.

రాచిన్నన్న "పేటెంటు" గ్రోటులు

పొలమునుండి గృహమునకు

రాచిన్నన్న "పేటెంటు" గ్రోటులు

బిడ్డలకు చాలా పుష్టికరమైన ఆహారము, అది కాస్త
సమృద్ధిగా రుచియుండు పెంచబడిన ధాన్యము,
సున్నిత మైనట్టియు, అట్టి యూరిగివట్టియు మునుజుడు
దీనిని సులభముగా జీర్ణము చేసుకొనవచ్చును. బిడ్డలు
ఈ ఆహారమును సేవించి చక్కగా పెరిగి చాలా కల్లు
లకు ఆనందము కలుగజేయుదు. బిడ్డల ఆహారము అది
చాలా త్రగా ఏర్పాలు చేయవలయును.

బుధికారియైనవెల్లెడల ఆహారవిషయముపై ఎప్పు
డూ అంతర్వ్యములో సందేహము.

రాచిన్నన్న "పేటెంటు" గ్రోటులు:

ముసలివారు, పడుచువారు మున్నగువారికి పుష్టి
కరమైనట్టియు, సున్నిత మైనట్టియు ఆహారము అన్ని
చోట్లలోను దొరుకును.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నెత్తులకుమించిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే
హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాత
మైనమందు. ఇది ఇప్పుడేపుడు తయారగుచున్న శ్రోత్ర
మందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను
వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము
నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోట్లు
బెణుకులు, మొదలగుభాదలకు అమృతాంజనము ప్రథమ
సహాయముగా తెంటునే పనిజేయును. చర్మముపైన
రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము
పోగలవు. సెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు
ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థము
లను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిమాపులో దొరకును

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

అప్రమేయగగనవైపులము

జ్యోతిర్దూత 10,00,000 సంవత్సరముల ప్రయాణము

(మైమేగజేసునుండి)

అమెరికాఖండ మందలి కాలిఫోర్నియా దేశములోని విల్సన్వర్షతనక్షత్రశాలయందలి యత్యధ్యుత్తమైన దూరదర్శకప్రతిబింబదర్శనీయంత్రముతో నాకాశమందలి చుక్కల మధ్యనున్న తెల్లముచ్చయొకటి పరీక్షింపబడినది. ఈమచ్చ ఎంతదూరమున నున్నదోగాని దీనివెల్లురు భూమిని చేరుటకు 10 లక్షల సంవత్సరముల ప్రయాణముననున్నది. ఈమచ్చ నక్షత్రసూచికయందు (కేటలాగ్ ఆఫ్ స్టార్స్) 6822 వ సంఖ్య కలిగియున్నది. దీనియందు దొక పెద్దనక్షత్రము పూర్వము 10 లక్షల యేళ్లక్రితము ప్రజ్వలింపినదనియు, నిది భూమికాశితనక్షత్రపూర్వసూచికమందున్నదనియు, దీని కోటానకోటమైల్లవైశాల్యముగలవింబము నుండి మహాగ్నికబళిత వాయుజ్వాలలు పైకెగిసివనియు ఈఅగ్నిజ్వాలావిజృంభణము పదిలక్షల సంవత్సరముల క్రిందట జరిగి నేడు భూనివాసులకు విదితమయ్యెననియు తప్ప, మరియేమియు దీనినిగూర్చి మనకు తెలియదు. ఇట్టిఅగ్నిస్పృశ్యకములింకను జరిగినవోలేదో, లేక అగ్ని విజృంభణలు తగ్గినక్షత్రము కొంచెముచల్లారి ఎరుపురంగును పొందినదో మనకు దుర్భోధము. ఈవిషయము మానవులకు తెలియ వీలులేదు. ఏలన నేడకస్పాల్తగా నీనక్షత్రమంతరించినను తత్కాలిం మనకింకను 10 లక్షల సంవత్సరముల కాలము వచ్చుచునేయుండును. పిమ్మటగాని యీనక్షత్రనాశము ఎవరికిని తెలియదు. జ్యోతిశ్శాస్త్రమందలి మిక్కిలి యద్భుతమగుసంగతి యేదన మన యంత్రాధిపతిసంపత్తి హెచ్చునను నభివృద్ధి పొందుచుండగా తద్దర్శితద్దూరముల వైశాల్య జ్ఞానముకూడ హెచ్చుచు నభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఆకాశవిమానమున గూర్చుండి మనము ఉన్నత పీఠుల కెగురుచున్నకొలదిని మనకు గోచరమగు భూనలయము అధికవిశాలత నొందుచుండును. మన దౌన్నత్యము మనకు తెలియకుండుటకు మెడలో పెద్దదాగర నొకతానిని చుట్టును కట్టుకుని మనము పోవుచున్నట్లుండును. మన జ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధి గూడ నీదృశ్యముగ నున్నది. దూరదర్శన యంత్రముకీ హెచ్చుచేయుచున్నది. నూతనజ్ఞానము పంజీతులు మిక్కిలి పరిశ్రమజేసి సమన్వయించుచున్నారు. నూతనప్రమాణవిధముల కల్పించుచున్నారు. కాని దిగ్దృశ్యాలము అప్రమేయ మగుచున్నది. కొన్నిదూరములు అమితములుగను అతిమహాంతములుగను దోచుచున్నవి. అతిమహాంతములు గనుక నివి యథార్థములా కావాయని సందేహమును జనింపుచున్నవి.

ఆకాశవైశాల్యాధిక్యత

వ్యోమగంగానకారయగు నక్షత్రపీఠియందలి యత్యంత దూర ప్రాంతభాగములు మనకు 600 జ్యోతిస్సంవత్సరముల ప్రయాణముననున్నవనినీ మననూర్మినితో కూడియున్న నక్షత్రపీఠియొక నక్షత్ర విశ్వమనినీ ఆవిశ్వముయొక్క వెడల్పు సుమారు 8000 జ్యోతిస్సంవత్సరములనినీ గత శతాబ్దాదివరకును జ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞులు తలచుచుండిరి. జ్యోతి ర్వర్షవనగా వెల్లురు ఒక సంవత్సరమునకు పోవుదూరము. వెలుతురు సెకనుకు 186 కేల మైళ్లు అనగా సుమారు 2 లక్షల మైళ్లదూరము అతి వేగమున పోవుచున్నది. గనుక నొకసంవత్సరమునకు లేజరికణము అప్రమేయమగు 5,840,000,000 మైళ్లదూరముపోగలదు. ఇంతటియంత వేగమున పోవుచున్న వెలుతురునకు నక్షత్రపీఠియందు దొకవైపునుండి రెండవవైపునకు పోవుటకు ప్రయాణమున 8000 సంవత్సరముల కాలముపట్టును. కాని లేజోబలపరి మాతృయంత్రసహాయమున నాకసమునందలి దూరపు మచ్చల వెల్లురును పరీక్షించినదివ నీ దూరప్రమాణము లింకను యధికమైనవని లెక్కింపబడినది. ఇది వరకున్న లెక్కలు దశాంశకుకూడ తక్కువగ నున్నవని తేలిగిది. నూతన యంత్రములతో కూడ నీ దూరముల జ్ఞానముకూడ హెచ్చుచున్నది. క్రొత్తయంత్రమున టెలెస్కోపులని గాదు. గత. 80 వర్షములో దూరదర్శనీయంత్రము లధికముగ తయారు చేయబడలేదు. ఇదివరకున్న యంత్రములకు పుట్టిజేసి నాటిసభివృద్ధిజేసిరి. వాటిప్రయోజన మధికమాయెను. నూరు అంగుళముల మందముగల గాజుపిళ్లతోకూడియున్న దూరదర్శకప్రతిబింబగ్రాహకముగ విల్సన్వర్షతనక్షత్రము యీదూరదర్శనీయంత్రములందు దగ్గరనున్న మహావియన్నది. ఈయంత్రసాహాయ్యమున నక్షత్రదూరములు భౌగోళికపరిధిలంప వీలుగలిగినది. దూరదర్శనీయంత్రమునకంగ భూతములైన కొన్ని యంత్రముల వల్ల మన కెక్కు

దూరము కలిగినది. ఈయంత్రము లు రెండురకములు. జ్యోతిస్సముదాయమును తెల్పుచు కొల్లునదొకటి. నక్షత్రత్యనిరూపక యంత్రము రెండవది. ఇంకను మరియొక ఉపయంత్రము గలదు. అది గాజుతోగాని యిత్రడితోగాని చేయబడలేదు. అది మానసికయంత్రము. గత జ్ఞానసముదాయ సంస్కారరూపమై యిది యేమిక్కును చూచినను దానివెలుతురుయొక్కతైత్త్యణ్యములు వర్ణమును బుద్ధికిస్ఫురింపజేయుచుండును. ఏ చుక్క పెట్టిదివరకు వర్ణించి పోల్చి వరుససంఖ్యదానికిడి యున్నారో యీ ప్రతిభవలన జ్ఞానముత్పన్నమగుచుండును. కొన్నికాంతుల నకూనాలను చూచినతోడనే కొందరు పండితులు వాటిని గుర్తింప సమర్థులై యున్నారు. దీప స్పర్శము వెల్లురువలె కొన్ని నక్షత్రముల కాంతివృద్ధిబొందుచు ఊహించుచు నుండును. ఎప్పుడు నొకేరిగ నవి ప్రకాశింపవు. దానివృద్ధిత్వయాదుల వేగమును పరిశీలించి యానక్షత్రకాంతి తైత్త్యణ్యమును జ్యోతిష్ములు చెప్పగలరు. వైద్యులు మనుజునినాడి జూచికూడ వాని శరీరస్వాస్థ్య రోగములను గూర్చి యంతటాగుగ తెప్పలేరు. ఈతీక్షణతను బట్టి ఆద్యముదాదనది ప్రతిఫలించునపుడు డెడి సముదాయ శక్తియంతయని లెక్కించిచూచి ఆనక్షత్రము మన కెంతదూరమున నున్నదో గణితముచేసి చెప్పగలిగియున్నారు. ఇట్టి గణితము నాశ్రయించియే హోవార్డు మెస్సీయను జ్యోతిష్ముడు విల్సన్ కు నక్షత్ర శాలయందు నేక నక్షత్రములను పరీక్షించి, వాటి పరస్పరదూరము లత్యధికములని తెలియజేసినాడు. ఇంతవర కంగీకరించి నంతటిస్వల్పదూరములుగావని ఖండించి తన యనుమానమునకు హేతువులను నిదర్శించియున్నాడు. గత వహాసంగ్రామ సమయమున మనము ప్రపంచ మంతరింపుచున్నదని భీతినొందిన సమయమున నీతడు యీపరిశోధనలను జేయుచు మానవవిధిమగు విశ్వాసమును అధికవైశాల్య సంపన్నమని రుజువు చేయుచుండెను. పూర్వవిదితదూరములకు పదిరెట్లుకంటెగా నధికమగు దూరములు నేడుకనుగొనబడినవి. మన నక్షత్రపీఠికి భావ్యమున సంచరించుచున్నట్టియు, అవ్యక్తము లైసట్టియు చిన్నమచ్చలను విల్సన్వర్షతమందలి టెలెస్కోపుతో పరీక్షించి వానివెల్లురును జ్యోతిర్పిఠియంత్రముతో పరిశీలించిరి. ఈమచ్చలు అనేకములైన నక్షత్రముల సమూహములని సిద్ధాంతము చేయబడినది. హెర్బర్బీస్ నక్షత్రమునకు మనము చూచునపుడు కనబడెదు దృశ్యదృశ్యమగుచున్న మచ్చయొకటి మెస్సీగణితములవలన మనకు 36000 జ్యోతిర్వర్ష ముదూరమున నున్నట్లు కనుగొనబడినది. మరికొన్ని నక్షత్రపూర్వములు మనకు ఒకలక్షవర్షముల దూరమున్నవని లెక్కింపబడినది. 7006 అనుపదసంఖ్యకు తప్పమరేమియు మనకు తెలియని యొకచిన్న నక్షత్రసమూహము మనకు 200000 జ్యోతిస్సంవత్సరముల దూరమునకు పైగా నున్నది. మనకు నేటివరకు నక్షత్రగణము 22000 జ్యోతిర్వర్షముల దూరము న నున్నది. మెస్సీ జ్యోతి స్త్ర త్యనిరూపకయంత్రముగూడ విశేష ముగ ను పయోగించెను. ఈ యంత్ర సాహాయ్యమున కొన్నినక్షత్రములకాంతిలనువాటి వర్ణములను గుర్తించి తదాధారమునవాటిదూరములను లెక్కించెను. నాటియొక్కకాంతి వృద్ధి త్వయములను పరిశీలించెను. వాటి రంగును బట్టిగూడ దూరములు లెక్కింపవీలుగను. నక్షత్రము ఊహించుకొలదిని మనకు అధికతక్త వర్ణముగ కనబడును. నక్షత్రముల లేజోబలమును వాటిరంగును పరీక్షించుటకు వర్ణతత్వనిరూపకయంత్రసహాయ సువిధపేక్షించెను. విల్సన్వర్షతమందలి మహాంత్రమున కుపకారకములగు పై చెప్పిన రెండు చిన్నయంత్రములతోకూడ నీతడు మరియొక చిన్నయంత్రమును తయారు జేసి ఉపయోగించెను. దీనిపేరు, నిరోధకమితియని యాతడేపెట్టెను. పీటికలన నక్షత్రము నృద్ధియందుండి తెల్లగానున్నదో లేక ఊదారయందు డి ఎర్రగానున్నదో పోల్చుటకు వీలుగానున్నది. ఇట్టి యంత్రవైష్టాధన సంపత్తితో 6822 సంఖ్యగల చుక్కను పరీక్షింపగానది 100,000 జ్యోతిర్వర్షములదూరమున నున్నదని గోచరించినది. ఇది మననక్షత్ర విశ్వమునకు జెందియుండలేదు. ఇదియొక ప్రత్యేక నక్షత్ర విశ్వమై యంతరిత్వమున నున్నది. ఇందలి నక్షత్రపూర్వములు కొన్ని మనవిశ్వమును సమీపించుచున్నట్లు కాన్పించుచున్నది. నక్షత్రపూర్వములు నియమమితములైన కొన్ని సభిఖండములు మనకు దూరముగా పోవుచున్నవి. కానియవి మన విశ్వమునకు జెందియేయున్నవి. నెం 6822 నక్షత్రపూర్వము మన విశ్వమును పోలి న మరియొక విశ్వమై యుండవచ్చును. సకల నక్షత్ర సముదాయము మననక్షత్రపీఠియందు నిమిడియున్నదనినీ మన నక్షత్రపీఠికినంటి వితరములు లేవనినీ నూతన జ్యోతిశ్శాస్త్ర మంగీకరింపను. ఇప్పుడు

దు మనకతిమారమున నుండుటవలన నవ్యక్తముగ కనబడుచున్న యాకాశమందలి చిన్నమచ్చలు ప్రతేకామిత విశ్వాసములై యుండవచ్చును. ఇన్నీయుగూడ కలసిరూపమున మహాంత్రమైన యుండమును బోలియున్నవి. ఇట్టిమహాంత్రములు గూడ ననేకములు బ్రహ్మాండమున నివిడియుండవచ్చును. లక్కసామానులు తయారు చేయువారు నొకగ్రుడ్డులో నొకటి యిమిడిటట్లు 24 కోడిగ్రుడ్డులజేసి వైకొక్క గ్రుడ్డునే కనబర్చుచు మనకు ఆశ్చర్యము పుట్టునట్లు దానిడిప్పలను విడదీసి యందునుండి మరియొకగ్రుడ్డును, దానిడిప్పలను విడదీసి యందునుండి మరియొకగ్రుడ్డును, యీవిధముగా 24 గ్రుడ్డులు చూపుచున్నారు. భగవంతుడు నిర్మించిన విశ్వములు గూడ నీయండపరంపరను పోలి యున్నది. మిచెల్లను పండితుడే తయారైన నిరోధకమితియను యంత్రముగూర్చి యింనుక మచ్చుచీంచెదము. ఈయంత్రము కాస్త్రజ్ఞాన సత్ఫల మని చెప్పవచ్చును. ఇదిజ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞులకు కల్పితపువంశిది. అనేకతరరూపములనిది యంత్రపుర్యము నుండియు జాడకలో నున్నది వెల్లుగు చేర్చేరు వస్తువులగుండ ప్రసరించినపుడు దానికీలుగునట్టి వికారములనిది పరిమాణము గాఢించి యాశ్చర్యములను నిరూపించును. వాయువు నుండి జలోపాధికకాంతి ప్రవేశించునప్పుడే వికృతి సంతపర్యంతము అదిసాంధ్రునో యిది లెక్కించును. దీనినూత్మకమిక్కిలి యద్భుతమైనది. ఇది దైర్ఘ్యగుండలి యాకోటిభాగముగూడ నూచింపసమర్థమై యున్నది. నీనక్షత్రములను రెండింటిని సమీపమున వ్రేలగట్టి పెద్దపుండలేత చిన్నగోళక ఆకర్షింపబడిన బలమును మిచెల్లను పరీక్షింపగా నతనికది చిన్న బంతియొక్కబరువులోన అర్థకోట్లంతయని సువ్యక్తమాయెను. నిర్వాతసమయమున రెండు చిన్న తాళ్లను నూతిలోపడవేసినయెడల రెండునుగూడ తరంగవలయములను జనింప జేయును. ఆవలయపరంపరలు క్రమాభివృద్ధిగాంచునవిగా నుండును. రెండింటికెరటములు నొకదానినొకటి డీకొనునప్పుడేమిజరుగుచున్నది? ఒకదాని, తరంగశిఖరము రెండవదాని తరంగపాదగర్తమందున బడి సంఘర్షణాభరితముగ తరంగద్వయ మంతరించును. జలోపరిభాగము నిస్తరంగమై నిశ్చలముగ నుండును. లేదా నొకదాని తరంగశేఖర మింకొకదాని శిఖరముతో కలసి బలియమై మునుపటికంటె నధికమగుతరంగమాలగా పరిణమించును. వివిధనక్షత్రములనుండి ప్రసరించెడు లేజస్సుగూడ నిదేరితి పరిణామముల నొందుచున్నది. ఒకొక్కప్పుడు నక్షత్రద్వయ లేజరికణము లన్యోన్యపుర్ణణయందంతమొంది అంధకారజనకములగుచున్నవి. మరియొకప్పుడు వీటిభింపి యిది లేజస్సును ద్విగుణితప్రభానిశ్చయెనర్చుచున్నవి. యంత్రదర్శితలేజసతామసపరంపరను కాస్త్రజ్ఞులు నిరోధక వలయములని నుడువుచున్నారు. ఈజ్ఞానము నుపయోగించి మిచెల్లను తన నిరోధకమితియంత్రము నుపయోగించుచున్నాడు. నక్షత్రభారమువలన నీయంత్రమందలి నిరోధకవలయ పరిధి సాంతములు దూరమగుచుండును. దీనినిబట్టి లేజస్సునూర్ధ్వం దెంరేమారము క్షత్రించినదో తెలియను. నక్షత్రబింబవ్యాసములను కనుగొనటమిచెల్లను దూర్వజీయంత్రముయొక్క అద్దమును నల్ల గుడ్డతోమాసి ఆసిలాంబరమునకు రెండుచీటికలునుంచును. ఈచింతులు మనకిష్టమగుదూరముననుండ వీలుగనందును. ఈయంత్రముతో దూరపుచుక్కను చూచినయెడల మామూలుబింబమునకు బదులుగా కిటికీగజములవలె వెల్లురుగీతలు సమానదూరము కలవికాన్పించును. ఈచింతుల కెదురుగాను సమదూరముగాను యాగితలుండును. ఈగీతలదృశ్యమగునట్లు యీబింబులెడముచేయబడును. అప్పుడు ఆనక్షత్రదూరము విదితముగనుక దానినుండి విచ్చినకీరణములకు మగ్గనుండి కోణము తెక్కింపవీలుగుచున్నది. ఈవిధమున నక్షత్రబింబవైశాల్యము గణితముచేయబడుచున్నది. ఓరయన్నక్షత్రపూర్వమునందుత్తరప్రాంతమందున్న బీటిల్జ్యాగు అనునక్షత్రబింబవ్యాసము ప్రప్రథమమున కనుగొనబడినది. బింబవ్యాసము 260,000,000 మైళ్లు పొడవై యున్నది. అనగా మననూర్మిని బింబ వ్యాసమునకు 810 రెట్టిధికముగ నున్నది. మన నూర్మనివంటి నక్షత్రములు 27000000 కలవినయెడల బీటిల్జ్యాగు పుటి యొక నక్షత్రము కాగలదు. ఆ నక్షత్రము మన భూమికి నూర్మి దున్నంతటి సమీపమున 9 కోట్ల మైళ్లు నున్నయెడల దాని బింబము మనకు దృశ్యమగు నాకసమునంతను ఆవరించును. ఈయంత్రముచే మరియొక విధముగా నుపయోగించి మిచెల్లను కేవలాయను ప్రస్ఫుటతారను అనియొక్క నక్షత్రముగాచిన్ని అది రెండుచుక్కలన్ని నిరూపించి యున్నాడు. ఈరెండు చుక్కలు నొకదాని మట్టు రెండవది తిరుగుచున్నవి. ఎంత నూత్మకోణముల నితడు పరీ

దక్షిణాంధ్రులు - భాషా ప్రచారము

(సోమయాజుల వెంకటేశ్వరరామశర్మ గారు)

తమిళదేశమున ఆంధ్రులెచ్చట నున్నారో ఏయే జాతులవారైనారో విరివిగా యెట్లున్నది? అను విషయమై పాఠకు లిదివరకే వినియున్నారు. దానినిబట్టి యిచ్చట శ్రీశ్రీ ముగా భాషా ప్రచారము జరుగుట అవసరమని గ్రహించియే యుండురు. ఏదేని యిరువదిమందియోగాక అనేకవేలంఖ్య గలిగిన, మన యీ దక్షిణాంధ్రకాళి మాతృభాషాజ్ఞానశూన్యమై యున్నంతవరకు ఆంధ్రజాతి సర్వాంగసుందరముగా నుండ జాలదని గ్రహించుట అవసరము. మధ్యపరగజాల యందుండు ఆంధ్రులకంటె వీరి భాషాస్థితి యెంతో సంతసమును గలిగించుచున్నది. తమిళభాషాపాఠ్యముచేదూషితమై యున్నను, ఏ కొలదికుటుంబములు తప్ప, మొత్తమున అంత రను తెలుగునే గృహకృత్యములయందు పయోగించుకొనుచున్నారు. మధురములగు, తెలుగు తేటసంగీతములు నేటికిని వినవచ్చుచునే యున్నవి. అచ్చటి యాంధ్రులకేగాక అరవ వాటికి నైతము పరమసేవ్యమై మన తెలుగు, గౌరవింపబడుచున్నది. కాన యిట్టిస్థితిలో భాషను ఎంతవరకు సులభముగా ప్రచారము చేయవచ్చునో యూహింపుడు.

అయితే ప్రచారము జరుగు టెట్లు? కటిబద్ధులై ముందు నడచువారెవరో ఇచ్చటి ప్రజలలో ప్రబోధము గలుగలేదు. గ్రామగ్రామమునకును తిరిగి ప్రజలను ప్రబోధించునాయకు లిచ్చట గానవచ్చుటలేదు. ఒక సంఘముగా ఏర్పడి భాషాభివృద్ధికై పాటుపడు పెద్దలందైన గదా దేశమునకును సంచలనముగలిగి ప్రజలభివృద్ధిని గాంచగలరో? పాఠశాలద్వారా ప్రస్తుతస్థితిలో పిల్లలకు తెలుగు నేర్పట కష్టము. ఏకొలదిమందితో ప్రత్యేకముగా తెలుగుబుద్ధుండజాలవు. సాధారణముగా గ్రామములలో ప్రభుత్వమువారి సహాయమును పొందలేక లోకలోబోధులచే నడిపింపబడు విధిబళ్లలో నేర్పుకొనుటకు తెలుగుపిల్ల లుండినను, తెలుగునకుగాను గ్రాంటుదొరకడను భయముగలదు. ఒక్కొక్కజిల్లాలో పదిపది పాఠశాలలలో నైనను తెలుగునేర్పించునయెడల తెలుగు తెలిసిన ఇన్స్పెక్టర్లను బంపి గ్రాంటు నివ్వవలసినదని ప్రజలు ప్రభుత్వమువారిని తొందర చేయవచ్చును. కాని అట్టిదేమియు లేదు. ఖర్చు అంతయు తామే భరించి పిల్లలకు విద్యనేర్పించుట ధనవంతులు చేయవలసినపని. అట్టి వారు బహుస్వల్పముగా నుండురు. కాన యిచ్చట అరవమువలె తెలుగుపిల్లలకు, మాతృభాషను నేర్పుకొనుటకు ఏమాత్రమును సౌకర్యములేదు. అదిగాక అరవము దేశభాషయగుటచే దానినే యందరపాఠశాలమై ఉపయోగించు కొనవలసినవారనేకులుండురు. అట్టివారిపిల్లలను బహువ్యయప్రయాసలతో తెలుగు నేర్పట నిష్ప్రయోజనముగానే తోచునుగదా? గాన యంతకు సారాంశమేమన ఉత్తరాంధ్రులసహాయము లేనిది యిచ్చట ప్రచారముజరుగుట దుర్లభము. సహాయమనినను తప్పగనే తోచుచున్నది. ప్రస్తుతము పని అంతయు వీరివలననే జరుగవలసియున్నది.

కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో దీనిని గమనించువా రెవ్వరు? మొన్న మద్రాసులో జరిగిన, ఆంధ్రసభ యీ దక్షిణాంధ్రులనుగుంటించి గావించిన తీర్మానము కొంచె మాత్రాజనకమైయున్నను అంతమాత్రముననే మనకార్యము నెఱవేరునని తోచదు. జేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద దక్షిణాంధ్రభాషాభివృద్ధి సంఘముకు దానిని స్థాపించుటకు ముద్రా సులో నొక సభ గూడనున్నదని తెలిసికొనుటకు సంతోషమైనది. ఆసభవారైనను దీనిని పూర్తిగా చర్చించెదరుగాక యని ప్రార్థన. నామమాత్రసంఘముగా నుండకుండుగాక, వారు గమనించవలసిన విషయములు ముఖ్యముగా మూడు. 1. తమిళదేశమున తెలుగువారుండు ప్రతిసలమునందును సంఘస్థాపన భాషాభివృద్ధిలను గుఱించి ప్రచారము చేయుట

క్షించి గణితము జేసినో తెలియుట కాయుజాహరణ నిచ్చుచున్నాము. ఒక అల్పసూదియొక్క తలకాయ రెండు నైపుల నుండి మన సేవైమందే కిద్దాతమును కిరణద్వయము మధ్యనుండే కొణమెంత చున్నది? ఈసూచికమునకు 1000 మైళ్లదూరమున నున్నయెడల ఆకొణపరిమితి ఎంత స్వల్పముగను? ఇట్టి యద్భుత విధానముల నాశ్రయించి మహాపండితులు తమబుద్ధి బలముచేత నాకాశమందలి యత్యద్భుతములగు వికాల దైత్యములను పరిశోధించుచున్నారు.

మహాభాష్యం సుబ్బారాయుడు.

[అనువాదకుడు]

ఆంధ్ర హిందీ ప్రచారకుల సమ్మేళనము

14, 15, తేదీలుండు గుంటూరునందు గూడును

శ్రీయుత పట్టాభిసీతారామయ్యగారి రధ్యక్షత వహింతురు

ఆంధ్ర ప్రత్తిక సంవత్సరాది సంచిక

ఆర్యులారా!

ఎప్పటి తీరున రాజావు 'క్రోధ' సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపజూపుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయతో నమూనాములగు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్యమమునకుఁ దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాదినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకుఁ జేరినగాని విషయవిభాగమును గావించ ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపువ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసెంబరు నెల 31-వ తేదిలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంవత్సరాది సంచికకు' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికే సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును సంపూర్ణ వివరణములతో నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింపఁ గోరువారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణవివరములను నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే పంపవలెను.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,

ఆంధ్రప్రత్తికాధిపతి.

ఇది రాను రాను మిక్కిలి ప్రబలమగుచున్నది. ఎందుకు?

సుప్రసిద్ధమైన వెల్లర్సుగ్రాండు సర్క్సును

ఎ స్టే నే డు, మ ద రా ను

వీలవగా సాధారణమైన వాటికంటెను కొన్ని ముఖ్యమైన ప్రదర్శనములను ప్రదర్శించుటకు తగ్గకడ వహించుచున్నాము. ఎవరుగాని మా సర్క్సునునందు ఒకే మాత్రముగానే ప్రదర్శనము ప్రదర్శించ బడుచున్నదని తెలుపరు.

ప్రతిదినము రెండు ప్రదర్శనములు

సాయంత్రం గం॥ 5-30 నిమిషములకు — రాత్రి గం॥ 9-30 నిమిషములకు

రెండు ప్రదర్శనములును మిక్కిలి అపూర్వమైనవి, అద్భుతమైనవి

12 సం॥ రమలను లోబడినవారులకు అన్ని తరగతులకును మాటికి మాత్రము సగముచార్జి తీసుకొనబడును.

టిక్కెట్లు ధరలు:— రు. 3, 2, 1, గాలిరి అ. 0—8—0 సి. రామానుజం, మేనేజరు.

(1) పాఠశాలలోగాని ప్రత్యేకముగా తెలుగు నేర్పబడు సలములలోగాని అవసరమగుచోట్ల భనసహాయము చేయుట.

(2) ఉత్తరాంధ్రదేశమునుండి తగిన ఉపాధ్యాయులను పంపించుట, అనునవియే, అవశ్యకకార్యములు. అనుకూలపరిస్థితులేర్పడువరకు ఉత్తరాంధ్రదేశముననే ఇట్టిసంఘమేర్పడి వైసజేప్పిన పనులను నిర్వహింపవలయును. అరవజిల్లాలలోని తెలుగు జాతులవారిజనసంఖ్యను సరిగా జిల్లాలవారీగా తీయించి కొన్ని కొన్ని గ్రామములకు ఒక కేంద్రస్థానమునుగూడ నిర్ణయించి, బాలికా బాలకులకు విడిగా పాఠశాలలను స్థాపించిగాని ఉపాధ్యాయులను పాఠశాలలలో నియోగించిగాని తెలుగును నేర్పించుటకై ప్రభుత్వమువారిని తొందరచేయుచు ఆంధ్రదేశమునల్పకుగూడ యీసంఘము సిద్ధముగా యుండవలయును. యింకను అభివృద్ధికరములగు పనులన్నియో చేయవలసియుండుటచే క్రితములకును సంఘము అవసరమగుచున్నది. అదియుగాక ఇచ్చటికి వచ్చి సోదరాంధ్రులలో విద్యను వ్యాపింపజేయవలసినవారు ఉత్తరాంధ్రలే. క్రమక్రమముగ ప్రచారము వృద్ధియైనకొలదిని ఇచ్చటివారే ప్రచారము చేసికొనగలుగుదురు. కాన ఉత్తరాంధ్రులు ఈ విషయమై కడుశ్రద్ధ వహింపవలయును.

తీరునల్వేలి, రామనాథపురము, మధుర జిల్లాలలో కమ్మవారు ఎక్కువగా యున్నారు. ఈ మూడుజిల్లాల కమ్మవారును కలిసి తమజాత్యభివృద్ధికిగాను ఒకసంఘము నేర్పరచుకొనిపని జేయుచున్నారు. అందులో యిద్దరు ముగ్గురు జమీందారులను గలరు. ఒక బ్యాంకుముద్రణాలయము, పత్రికా ప్రకటిక వీరివలన సదుపబడుచున్నది. వీరిసభలలో తెలుగునే మాట్లాడవలయునను నియమముండినను భాషప్రకటనము చేయలేనివారు చాలామందియున్నారని వినవలసివచ్చుచున్నది. ఈ సంఘమువారు తెలుగును వృద్ధిచేయవలయునని రెండుమూడుసంవత్సరములనుండి ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని తగినపోత్సాహమును ఉపాధ్యాయులును లేని కారణమున యంతవరకేమియు జరిగియుండలేదు. ప్రస్తుతమువారినే గాగ్రామములలో పాఠశాలల నేర్పరచెదమనియొ

ప్రచారకులు కావలెననియు తెలుపుచున్నారు. వీరికితోడ్పడట ఉత్తరాంధ్రయువకుల కర్తవ్యము గాదా? ఈరాజపాలెయములో ఆంధ్రక్షత్రియులు ఏదేనిమిడివేలమంది యున్నారని తెలిసియే యుండును. వీరును తమసంఘసభలలో తెలుగులోనే మాట్లాడెదరు. వీరందరు మొగటినుండియు యీఒక గ్రామములోనే యుండుటచేతను, వీరి పెద్దలు స్వయముగా చదువుకొని తమపిల్లలను చదివించుటయందు శ్రద్ధవహించుటచేతను ముఖ్యముగా స్త్రీలకు అరవభాషాసంస్కర్తము లేకపోవుటచేతను వీరి భాష యిప్పటివరకు వికేవముచెడిపోకయుండగలిగినది. అయినను ఇటీవల నీయశ్రద్ధచే అదియు ఖీణింప వారంభించినది. ఇప్పుడుండువారి తాతలకు తెలిసినమాటలు వీరికి తెలియవు. అయినను ప్రస్తుతము తిరిగి కొందరు మేల్కొని భాషాభివృద్ధికై పాటుపడుచున్నారు. త్వరలోనే సంఘముకు దానిని స్థాపించి అందు మూలమున తెలుగు నేర్ప బ్రతుక్కించుచున్నారు. యింకను అనేక గ్రామములలో ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈవిధముననే తిరుచనాపల్లిలో బలిజవారిసంఘము పని చేయుచున్నది. కాని వారి విషయమును గమనించినట్లు కనబడదు.

ఏదియెట్లుయినను ఉత్తరాంధ్రులు శ్రద్ధవహింపనిచో ఏమియు జరుగనేరదు. కాన దేశహితమును భాషాహితమును సోదరాంధ్రులహితమును గోరి యీదక్షిణాంధ్రాంతమునకు వచ్చి వీరిలో భాషాజ్ఞానమును వృద్ధిచేయుట తమకర్తవ్యముగా భావించవలయునని ప్రార్థన. ముఖ్యముగా నాయకులగువారు శ్రద్ధవహించినగాని సంద్రోస సంఘమేర్పడి విరివిగా భాషాప్రచారము జరుగనేరదు. చెంకటమిళి, షేత్రయ, త్యాగరాజుడలు మనకును మనభాషకును సంపాదించి పెట్టిన యశోధనమునుతీసి వారిపుత్రపౌత్రాదిసంతతి మాతృభాషనుమరచివోపునంతటి దుర్మతియందుండవారి కన్నె తియెనను జూడకుండునంతటి కృతఘ్నులము కాకుండుముగాక. దయాభయముడగు పరమేశ్వరుని యనుగ్రహమున సంకలాంగసౌమ్యముతో నాగ్రభాతివెలయుగాక.

మదరాసు శాసనసభ

ఇరిగేషన్ బిల్లు

ఫలహారాంతరము నిన్న 11 గంటకు శాసనసభవారు తిరిగి సమావేశమైనపుడు ఇరిగేషన్ బిల్లుపై చర్చ తిరిగి సాగింపబడినది. 20 వ సెక్షన్ లో చర్చను ప్రారంభించిరి. సభవారు సాయంత్రము 5 గంటలకు లేచునప్పటికి 42 వ సెక్షన్ పై చర్చ ముగింపబడినది. ఆధాగమువరకును 106 సవరణలకు జోగ్యులు లాగుబడియుండినది. అందు నాలుగుసవరణ లుపాదించబడి యుపసంహరింపబడినవి. 11 సవరణలు సభవారిచే సంగీకరింపబడినవి. ఇందు చాలాభాగము ప్రభుత్వమువారు తెచ్చిన సవరణలే. 8 సవరణలు నిరాకరింపబడినవి. ఈసవరణ లన్నియు అధికారేతర ప్రభుత్వం. మిగిలిన సవరణ లుపాదించబడినవి లేదు. ఇంక 106 సవరణలు మిగిలియున్నవి.

20. (1) లోకలు గవర్నమెంటువారు నిప్పుడైనను ఏదైన ఇరిగేషన్ వర్కులను లేదా డ్రైయినేజీ వర్కులను మరమ్మత్తులను జరిగింపజేయును. మరియు అట్టిపర్యవసాన మేర్పడునట్లు ఒకనోటినును ప్రకటించిన తరువాతను హక్కుగల మనుష్యులకు తారి ఆక్షేపణలను వివరించుటకు అవకాశ మిచ్చి నతరువాతను లోకలు గవర్నమెంటువారు ఏఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీ వర్కులైన నిర్మింపజేయును. మరమ్మత్తు జేయజేయును, మార్చునట్లును. తీసివేయజేయును, లేదా మూసివేయజేయును. దేనినుండి (లేదా దేనిగుండా) నీటిసరఫరా చేయబడునో (లేదా తొలగింపబడునో) అట్టి ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీ వర్కులను మార్చునట్లును. మరియు ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీ వర్కులనుండి యైనను (లేదా దానిగుండా అయినను) నీరును పంపుటకు అశీలమును దుంచుటకును నీటి ప్రవాహమును క్రమపరుచుటకును అగత్యమున తాము తలంచునట్టి యితరచర్యలను చేసినైన దీనికొనసమ్యము.

అయితే ఏదయిన ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీవర్కులొక్క సరఫరాను తగ్గించుమాట్టి చేయబడవలెనని లేదా అది తీసివేయబడవలె నని లేదా మూసివేయబడవలె నని ఉత్తరువు చేయబడు లేదా ఏదయిన భూమికి సరఫరా ఆధారమును లేదా డ్రైయినేజీ ఆధారమును మార్చుటకు పూర్వము లోకలుగవర్నమెంటువారు డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరువలన ఒకవిచారణ జరుపబడునట్లు చేయవలెను. మరియు డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరు జహాళి; బాధింపబడగల భూములభూమందులనియు (అనుభవదారులనియు) తెలియబడిన లేదా జన్మబడినయ్యవన్నుండి మనుష్యులకు నోటికొను నిర్ణయింపబడిన విధమున జారించెనని వారి యాక్షేపణలను వివరింపవలెను. * * * *

సవరణ

20 సెక్షన్ 1 క్లాజు రెండవ పేరాలలో "సరఫరాను తగ్గించు" అను పదములకు వదలివేయవలె నని ఆర్. క్రినివాస్ అయ్యంగారు రుపపాదించిరి. సరఫరాను తగ్గించుట మార్పుయొక్క పరిమాణమును గురించి భేదాభిప్రాయము గలుగవచ్చుననియు అట్టి స్థితియందు దీయధికారమును అధికారుల కొనగరాదనియు అట్టి సందర్భముల కొరకు గానీ సవరణ యొక్క ప్రతిపక్షమున నుండిరి. విచారణజరిగినతరువాతనే గవర్నమెంటువారు చర్చదీసికొనెదరుగాన సవరణ యన వసరమని లీగా రెడ్డిరి.

శ్రీ. కె. వి. రెడ్డిగారు సవరణ నెదుర్చును. ఈవిషయము నెల్లొకమిటివారు పూర్తిగా చర్చించి బిల్లులో త్రొత్తగానీవాక్యమును జేర్చినదియు, దానిని తొలగించును నీసవరణయంగీకరింపబడినయెడల, నీటిసరఫరాను తగ్గించునందర్భమున, ప్రభాభిప్రాయమును విచారించు, బాధ్యతయే ప్రభుత్వమువారినుండి తొలగింపబడుననియు నుడివిరి.

సవరణ యుపసంహరింపబడినది.

మొదటగాల్వలు

1 సము సెక్షన్ రెండవ పేరాలలో "లేదా డ్రైయినేజీ" అనుపదములకు బదులు "లేదా భూమినుండియును (డ్రైయింగు) ప్రవాహమును" అనుపదముల జేర్చవలసినదని సామ్యుయేలుగారు రుపపాదించిరి. పి. ఆంజనేయులుగారు సవరణనుబలపరిచిరి.

లామెంబరుగారు సవరణయొక్క యుద్దేశముల సంగీకృతము, ప్రభుత్వమువారిచే సంగీకరింపబడిన దగుకావల (కెన్సైజరు డ్రైయినేజీ) కందర్భమున మరమ్మత్తులు మొదలగువాని బాధ్యతను ప్రభుత్వమువారు వహించెదరనియు అందుచే బిల్లులోని, "డ్రైయినేజీ ఆధారము" అను పదములకు పూర్వము ప్రభుత్వమువారిచే

సంగీకరింపబడిన అనుపదముల జేర్చవలెనని సవరణ నుపపాదించెదనని నుడివెను. అందుపై సామ్యుయేలుగారు తమసవరణ నుపసంహరింపబడిరి. లామెంబరుగారు తమసవరణ నుపపాదించినవిషయ వర్తించే సంగీకరింపబడినది.

ప్రసవరణలతో 20 సెక్షన్ ను సభవారివోటునకు బెట్టుగా సంగీకరింపబడినది.

21 సెక్షన్

21. 9 వ సెక్షన్ ను సమసరించిన ఒక ప్రకటన కనుగుణముగా అధికారము వహించబడిన ఒక ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీ వర్కును మూసివేసినయెడల లేదా తీసివేసినయెడల, ఏదైన ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీవర్కు కార్యము నిమిత్తము అక్రమలేనిదిగా విధూమియైనను గవర్నమెంటువారిచే వదలుకొనబడినయెడల, అట్టి భూమి విషయమై గవర్నమెంటువారి అధికారము నిలిచిపోవలెను. మరియు గవర్నమెంటువారు ఆ భూమిని సంపాదించిననే తప్ప, ఆ భూమి తిరిగి దానిభూమందుకు పోవలెను.

సవరణ

21 వ సెక్షన్ లో "9 వ సెక్షన్ ను సమసరించిన ఒక ప్రకటన కనుగుణముగా అధికారము వహించబడిన" అనుపదములను తొలగింపవలెనని రా. బి. సి. వి. ఎన్. సరసింహరాజుగారు లోక సవరణ నుపపాదించిరి. ఈసవరణను ప్రభుత్వమువారు సంగీకరించిరి. ఈసవరణతో 21 వ సెక్షన్ ను వోటునకు బెట్టుబడి సభవారిచే సంగీకరింపబడినది.

22 సెక్షన్

22. లోకలు గవర్నమెంటువారు యావత్తు ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీ వర్కులను చక్కని స్థితియందు వుంచవలెను. 14 వ సెక్షన్ లో చెప్పబడినది కానట్టి ఇతరమైన ఏ ఇరిగేషన్ వర్కులైన లేదా డ్రైయినేజీ వర్కులైన మరమ్మత్తు కావలసి యున్నప్పుడు, దానివలన సాయమును పొందిన నీరు పారుదల చేయబడిన భూముల భూమందుల లేదా అనుభవదారులు అవసరమైన మరమ్మత్తులను చేయించగలందులకు డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరుకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును, మరియు డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరు నిర్ణయింపబడిన విధమున విచారణను చేసినతరువాత తనకు న్యాయమని తోచునట్టి ఉత్తరువును జేయవచ్చును.

అట్టి ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీ వర్కులకు అవసరమైన మరమ్మత్తులను జరిగించుటకు గవర్నమెంటువారు తప్పిపోయినందువలన, పూర్తి పల్లపు శిస్తును చెల్లించు భూముల యొక్క రిజిస్టరు చేయబడిన స్వామ్యుదారుడు దానిమీద పల్లపు శిస్తును మొరక శిస్తును గల భేదమును ముజరాపాండుటకు అతడు హక్కును కలిగియుండవలెను.

సవరణ

22 సెక్షన్ లో మొదటివాక్యమును తొలగింపవలెను. అని ప్రభుత్వముతరపున ఇ. డబ్ల్యు. లీగారు రుపపాదించుచు నిల్లు నుడివిరి. ప్రభుత్వమువారిచే రచింపబడిన ఆసలక్ష్యమునందీ వాక్యములేదు. సెల్లెక్టుమిటివారి వాక్యములను జేర్చిరి. ఈవాక్యములతో, చాలమంది, ఇరిగేషన్ వర్కుల సరియగు మరమ్మత్తులలో నుంచబడలేదనియు, అందుచే తమపన్నులను ముజరా నివ్వవలయు ననియు, అంతియగాక తమకు గలిగిననష్టమునకు గూడ పరిహారమొసగవలెననియు కోర్టులలో దావాలను జేసెదరు.

లామెంబరు:—కాలువలను ఇరిగేషన్ వర్కులను సరియగు స్థితియందుంచుటకు బిల్లునందు పూర్తిగా ఏర్పాటు లొనర్చబడినది. ఇరిగేషన్ వర్కులకు మరమ్మత్తు అవసరమగునో, విధూమియైనను కలెక్టరు కావలయును అట్టియావకమున డెలుపుట కీసెక్షన్ లోనే వసతి ఏర్పరుపబడినది. అట్టిమరమ్మత్తులొనర్చకపోవుటలే ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రతిఫలమును వదలుకొని కన్నును ముజరా యొసగునట్లు గూడ విశేషించబడియుండినది. కాలువలు మొదలగువానిని మరమ్మత్తులో నుంచు బాధ్యతను శాసనరూపమున ప్రభుత్వమువారిపై నుంచినయెడల, నష్టపరిహారములకొరకు అనేకములగు దావాలవచ్చును.

డి. బి. కృష్ణన్ నాయకుగారు:—ఇట్టి కాలువలు మొదలగువానిని తగుమరమ్మత్తులో నుంచవలె నని ప్రభుత్వమువారిపై ప్రక్షుత మెట్టిబాధ్యతయు లేదు. అట్టిమరమ్మత్తుల కొనర్చుట ప్రభుత్వమువారి విధి. అందుచే నీ సవరణను నిరాకరింపవలెను.

శ్రీ. కె. వి. రెడ్డిగారు:—ఈ సవరణ సంగీకరింపకపోయినచో, వ్యాజ్యములందాస్తవలగువారు నష్టపరిహారములకు దావా జేచ్చెదరు నీ భయపడుచున్నారే. కాని, పంటకాలు

వలు మొదలగువానియెడల ప్రభుత్వమువారు రెంతక్షేప విహించుచున్నారో, మురుగుకాలువలయెడలగూడ సరిహమానముగ క్షేపము వహింపవలెను. అట్లుగానిచో ఇరిగేషన్ వర్కుల యుపయోగవంతయు నిరర్థకమగును. ప్రభుత్వమువారు రింతవరకును మురుగుకాలువలను రమ్మత్తులను పూర్తిగా నిర్లక్ష్య మొనర్చుచున్నారే. అందుచే ప్రభుత్వమువారిపై నిట్టిమరమ్మత్తుల నొనర్చుబాధ్యతయుండితీరవలెను.

డి. వెంకటరత్నంగారు:—(తెలుగు భాషలో) అట్లు లండు ప్రక్షుతము లైతులకు నీటి సరఫరా యొనర్చవలసిన బాధ్యత లేదు. అట్టి బాధ్యత నేర్పరుచుట వసరము. రైతు నీటి ఆధారమును జూచుకొని పల్లపునకు నొనర్చుకొనుచు దానిపై నాధారపడియుండును. ప్రభుత్వమువారి లోపమువలన నీటిసరఫరా లేకపోయినచో, నాభూమిలోపల్లపు సాగులకు వీలులేకపోవుటయొక్క మెట్టసాగునకుగూడ నిరుపయోగమగును. అట్టిస్థితిలో శాతనికి పన్నులు పూర్తిగా ముజరా యొసగువలెను అంతియగాక, నీటి సరఫరాలోటుచే ఆలస్యముగా సాగుజేసినయెడల పంట చాల తక్కువగును. అట్టిస్థితిలోగూడ ప్రభుత్వమువారు పూర్తిశిస్తు వసూలు జేసెదక, గాని తగ్గించి పుచ్చుకొనరు. అందుచే ఇరిగేషన్ వను వర్కులను సరియగు మరమ్మత్తుల నుంచుట ప్రభుత్వమువారి విధిగా జేయవలెను.

సి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు:—దేశమునందలి ఇరిగేషన్ వర్కుల నన్నిటిని ఎల్లప్పుడు సరియగుమరమ్మత్తులందుంచుట సాధ్యముగాదు. అట్లు మరమ్మత్తుల నొనర్చుబాధ్యత పోయినందులకు ప్రభుత్వమువారు రందరి కిడు పరిహారముల జేర్చించుచుండవలెను. అట్టి పరిహారము నొసగునో, డెబ్బజిల్లాల వారి కొనగబడు పరిహారమునంతను ఇతరజిల్లాలవారు భరింపవలసి యుండును. ఇది అన్యాయము.

సవరణ వోటునకు బెట్టు 18 (ప్రతిపక్షముగను 24 అనుమాలుగను సమ్యుల నొసగుటచే అంగీకరింపబడినట్లు ప్రకటించబడినది.

శీ నులముజరా

పి. ఆంజనేయులుగారు 22 సెక్షన్ రెండవ పేరాకు బదులుగా నీక్రిందివాక్యముల జేర్చవలె నని యుపపాదించిరి. "అవసరమగు మరమ్మత్తులను ప్రభుత్వమువారు నొనర్చకపోవుటచే, అట్టి ఇరిగేషన్ లేదా డ్రైయినేజీవర్కుల నిర్మింపవలన, దాని క్రిందనున్న భూముల సాగుబడికి నష్టముగలిగినదని కలెక్టరు సంతృప్తి పడునెడల, ఆభూమిపై ప్రభుత్వమువారు వసూలుజేయు పన్నులన్నిటిని ముజరా యొసగుటకు అట్టిభూస్వామికి అధికారముగలదు" ఇట్టి నిబంధనము చాల అవసరమని ప్రతిపాదకుడు నుడివెను.

లీగారు:—ప్రభుత్వముతరపున సవరణ నెదుర్చును, ఇట్టి నిబంధన రిమిషను నిబంధనలలో గలదనియు, అనిబంధనల నిచ్చుట స్థానమునందు జేర్చుటకు యత్నించుట సరిగాదనియు నుడివిరి.

సవరణ యుపసంహరింపబడినది.

రెండుపంటలును పండింప వీలులేనియెడల

పి. ఆంజనేయులుగారు:— "మరియు పల్లపుపంట, మొరకపంటయుగూడ పండింప వీలులేనియెడల పల్లపుపన్నును పూర్తిగా ముజరా యొసగవలెను." అనుపదములను 22 సెక్షన్ 2 వ పేరా చివర జేర్చవలెనని యుపపాదించిరి. లామెంబరు ప్రతిపాదన నెదుర్చును, రిమిషను నిబంధనలను ఈజిల్లందందు జేర్చరాదని నుడివిరి.

సవరణ వోటునకు బెట్టుగా నధిక సంఖ్యకులచే సంగీకరింపబడినది.

తరువాత 22 వ సెక్షన్ ను సమరింపబడినదీరిని వోటునకు బెట్టుగా సభవారిచే సంగీకరింపబడినది.

తరువాత 23, 24, 25, 26, 27 సెక్షన్లు సవరణలతో యే సభవారిచే సంగీకరింపబడినవి.

28 సెక్షన్

28. ఏ నీటిపారుదల అభిసరయినగాని యితర మునిషిగాని ఈ అధ్యాయము ననుసరించి ఇవ్వబడిన అధికారములను చేలాంతుచు ఏదేని భూమిమీదగాని ఏ కట్టడములోనీగాని అవరణముగల మంగిలిలోనికీగాని ఏ నీటిపారుదల పని (వర్కు) నుండియొసగు నీళ్లు లోపలికి ప్రవేశింపని కాపురపు టింటికి చేరిన తోటలోనికీగాని దాని ఆక్రమణదారుని సమ్యుతితో కాకుండ మఱియొకనిధముగా ప్రవేశించుటకు ఉద్దేశించునెడల అట్టి భూమియొక్క, కట్టడముయొక్క, మంగిలి యొక్క లేదా తోటయొక్క అనుభవదారునికి అట్లు చేయుటకు తనకుగల యుద్దేశమునుగుఱించి ప్రాతిపదికలుగల ఒక

నాగవంశమున నోటినును ముందుగా ఈయవలెను. అయితే ఒక జూరుగు సందర్భమునందు భూమిమీద ప్రవేశించుటకు అట్టి నోటిను యేదియును అవసరము యుండకూడదు.

ఇట్రిగేను అధికారి ఇతరులభూమిని ప్రవేశించుటకు నోటిను

ఎన్. ముత్యయ్య మొదలియారుగారు, 28 సెక్షనులో “ఏ నీటిపారుదల పనిమొదలైనను నీళ్లు లోనికి ప్రవేశింపని” అనుపదములకు తొలగింపవలెనని ప్రతిపాదించెను. లామెంబరు సవరణలోని అభిప్రాయముల నామోదించు చుంటిననియు, అందుల కనుగుణితిని తానొకసవరణ నుపపాదించెదనని నుడివి నమోదుట సవరణ యుపసంహరించుకొనబడెను. తరువాత లా మెంబరు దెచ్చినసవరణ సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

తరువాత 28 వ సెక్షను సవరింపబడినదిని సభవారిచే అంగీకరింపబడెను. 29 సెక్షనుగూడ సభవారి యామోదము నందెను.

30 సెక్షను

30. (1) అట్టి నీమార్గముయొక్క నిర్మాణము యొక్క ముందునని నీటిపారుదల అధీనరు తలచేయెడల, ప్రారంభపు చర్యల కగు ఖర్చులకును, బహుళః చెల్లింపవలసినచే కంప స్వేచ్ఛను (పరిహరము) ఏదైన ఉన్నయెడల దానిమొత్తము నకును చాలియుండునంత ప్రైవేటును డిపాజిటు చేయవలసిన దని అతడు దరఖాస్తుదారుని కొరవచ్చును. అట్లు ప్రైవేటు డిపాజిటు చేయబడిన యెడల అతడు సదరు నీటిమార్గమునకు మిక్కిలి యొక్కమయన నేలగుర్తు (అలైన్మెంటు) ను తెలిసి కొని దానిని నిర్మించుటకొరకు ఏ భూమి అగత్యముని తాను అభిప్రాయపడునో దానిని గుర్తు పెట్టింపవలెను. [విమ్మల] ఆ నీటిమార్గము ఏయే గ్రామములగుండా ఎర్పరుచుటకు ఉద్దేశింపబడినదో అట్టి ప్రతిగ్రామములోను, అట్టి గ్రామమునకు చెందిన అట్టి భూమిలో ఇంతమాత్రము అట్లు గుర్తు పెట్ట బడినదని ఒక ప్రకటనను [అతడు] నిర్ణయించబడిన విధమున వెలునే ప్రచురింపవలెను. అట్టి నోటినుయొక్క నకల్ను ఏ భూమిమీదుగా నీటిమార్గము తీసికొనిపోవడుట కుద్దేశింప బడుచున్నచో అట్టి భూమియొక్క [ఖానుండు లేదా] అను భవదారుడు అని తెలుసుబడిన లేదా నమ్మబడిన ప్రతిమనిషి కిన్ని, మరియు అట్టి భూమి ఉన్న ప్రతిజిల్లాయొక్క కలెక్టరునకును ఆయా జిల్లా కలెక్టరులో ప్రకటించుటగాను పంప వలెను.

(2) ఇదిగాక, అట్టి నీటిమార్గముద్వారా నీటిసరఫరా పొందగోరు ఏ మనిషియైనను ఆ విషయము అట్టి నోటిను ప్రకటింపబడిన ముప్పది దినములలోగా నీటిపారుదల అధీనరు నకు తన దరఖాస్తును పంపుకొనుటకు సదరు నోటినులో కొర వలెను. అట్టి యే దరఖాస్తుదారునిను వచ్చియుండి అతని దరఖాస్తు అంగీకరింపబడినయెడల అతడు అట్టి నీటిమార్గ నిర్మాణమునకై [ఖర్చులోను] దానికై భూమిని సంపాదించుట కగు ఖర్చులోను తన వంతును చెల్లించుటకు బాధ్యుడైయుండ వలెను.

(2) ప్రారంభచర్యలు పూర్తి అయినప్పుడు, ఆ ఖర్చు యొక్క అంచనాయొక్క డిరఖాస్తుదారునికిని, [(2) వ సబు సెక్షను ననుసరించి అంగీకరింపబడిన ఇతర మనుష్యులకును] నీటిపారుదల అధీనరులవలన ఇవ్వబడినవలెను. అట్టిఖర్చులో అది అడ్డగింపగల నీటిని లేదా మురుగును ఆ నీటిమార్గము గుండ పోవుటకును, దానిమీదుగా సరియైన రాక పోకల మార్గములు కేర్వరచుటకును ఏదైనపనులు నిర్మింపబడవలసియున్న యెడల వాటిఖర్చు చేయించవలెను.

సవరణలు

అడ్వకేటు జెనరలు:—30 సెక్షనునందు “అతడు” అను పదమునకు బదులు “నీటిపారుదల అధికారి” అను పదమును కేర్వ వలసినదని యుపపాదింపగా సంగీకరింపబడెను.

అప్పీలునకు హక్కు

పి. పెద్దిరాజుగారు ఈక్రింది క్రొత్తక్లాజును 2వ సబు క్లాజుగా కేర్వవలసినదని యుపపాదించిరి. “(4) వాటర్లకోర్టును నిర్మించుటకు పెట్టుకొనబడిన దరఖాస్తును నీటిపారుదల అధికారి నిరాకరించునెడల ఆయన త్రవ్వపై జిల్లా కలెక్టరునకు అప్పీలు కేసికొనవచ్చును.”

లామెంబరుగారిప్రతిపాదన సంగీకరించిరి. సవరణ సభ వారిచే సంగీకరింపబడిన విమ్మల సవరింపబడిన మాదిరిగా 30 సెక్షను అంగీకరింపబడెను.

ఆక్షేపణల విచారణ

ఎన్. ముత్యయ్య మొదలియారుగారు: 31వ సెక్షనులో “రెండు నెలలలోగా అనుపదముల యనంతరము” కాని లేక “పై సెక్షనులోని సరింపబడిన భూస్వామికిగాని, భూమివాక్రమించియున్న వానికి గాని నోటిను అందిన రెండునెలలలోగాను” అను పదముల కేర్వ వలెనని యుపపాదించిరి. భూస్వామికి నోటిను అందిన తరువా

తనేగాని ఆక్షేపణలను డెలుపుకొనుట సాధ్యముగాదు. అతడు విచారణలనున్నటిని విచారించుకొనుటకు రెండునెలల వ్యవధి యుండవలెను. అని ప్రతిపాదనకు నుడిచెను.

లామెంబరుగారు:—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, ఈ సవరణ సంగీకరించునెడల పనులందు చాల అలస్యము జరుగునని యు, భూభామందు, అట్టి నోటినును వుచ్చుకొనక తీవ్రము కాలవారణ మొనరించుటగూడ జరుగవచ్చుననియు డెలివీరి.

సవరణ వోటునకు టెబుబడి నిరాకరింపబడెను. అంతట 31 వ సెక్షనుగూడ సభవారిచే సంగీకరింప బడెను.

నీటిమార్గముల నిర్మాణనిర్ణయము

32. కలెక్టరు తన నిర్ణయము నీటి పారుదల అధీన రునకు తెలియజేయవలెను. నీటిపారుదల అధీనరు, [అందుపైని] అనీటిమార్గమునకు [క్రొత్త] నేలగుర్తులను (అలైన్మెంటు ను) [మాచింప] వచ్చును. [మరియు] ఆ మార్పులన బహుళః బాధితులుకాగల మనుష్యులకు నోటిను నిచ్చినతరువాత అట్టి నీ టిమార్గము నిర్మింపబడవలయునా లేదా యను సంగతిని కలె క్టరు తీర్మానింప వచ్చును.

అడ్వకేటు జెనరలు:—32 సెక్షనునందు “నీటిమార్గము నకు” అను పదముల తరువాత “అవసరముననెడల” అను పద ముల కేర్వవలెనని ప్రతిపాదించగా సభవారింగీకరించిరి.

మరియొకసవరణ

ఎన్. ముత్యయ్య మొదలియారుగారు:—“అహర్ని వలన బహుళః బాధితులు కాగల మనుష్యులకు నోటినునిచ్చిన తరు వాత” అను పదములకుబదులు “30 సెక్షనునందు వివరింపబడిన నోటిను యొనగబడి, 31 సెక్షనులో డెలుపబడిన విచారణ జరి గినతరువాత” అను పదముల కేర్వవలసినదని పీఠి ప్రతిపాదించగా సభ వారింగీకరించిరి.

అంతటితో 32 సెక్షను సవరింపబడినప్రకారము వోటు నకు టెబుబడి అంగీకరింపబడెను.

34, 35, 36, 37, సెక్షనులు గూడ సవరణలుగూడ సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

38 సెక్షనుపై దేబడిన సవరణనుగురించి ఆలోచించుటకు లామెంబరు వ్యవధిగోరుటచే ఆ సెక్షనుపై చర్చ శేపటివరకు నిలిపియుంచబడెను. 39 వ సెక్షను సవరణలేకపోవుటచే సంగీకార ము వడసెను.

నీటిమార్గముల నిర్మాణమునకధికారము

40 సెక్షను

40. (1) ఈ విషయమై అధికారమియ్యబడిన యే నీటి పారుదల అధీనరైనను, అట్టి నీటిపారుదల అధీనరుయొక్క ప్ర త్యేకమైన ఉత్తరువుల ననుసరించి వ్యవహరించుచుండు ఏమను ష్యుడైనను, 30 వ సెక్షనుయొక్క (2) వ [సబు సెక్షను] లో సుప్రభుత్వపబడిన వర్కులచేరి తాను అగత్యమైనవని తలచునట్టి నీటిమార్గములను తానే నిర్మించవచ్చును. లేదా ఉన్న నీటిమార్గ మును లేక గనిని కేసినైనను పెంపు చేయవచ్చును. అఖివృద్ధి చేయవచ్చును. లేదా మార్చవచ్చును.

(2) ఒక ఇక్రిగేమను వర్కులో సంబంధించియున్న ఒక గవర్న మెంటు పిల్లకాలువమండి సరఫరాచేయబడిన లేదా సర ఫరాచేయుట కుద్దేశింపబడిన ఒక నీటిమార్గమునకు, ఆ పిల్ల కాలువను నిర్మాణము చేయునపుడుగాని, అది నీటిపారుదలకు గాను తెరువబడిన తరువాత మూడు సంవత్సరములలోగాగాని, నేలమీద గుర్తులను వేయుటకు, అమార్గమును నిర్మించుటకు దానిని పెంపుచేయుటకు, మార్పుటకు లేదా అభివృద్ధిచేయు టకు ఏదైన ప్రయత్నములుచేయబడు సందర్భములలోతప్ప, అట్టి సందర్భములలో అవలంబింపబడవలసిన చర్య సాధ్యమై సంతవరకు 30 నుండి 34 వరకుగల సెక్షనులలో విధింపబడిన చర్యగా ఉండవలెను. కడపటి సందర్భములలో, అనగా, గవర్న మెంటు పిల్లకాలువ నీటిపారుదలకుగాను తెరువబడిన తరువాత మూడు సంవత్సరములలోగా గుర్తులువేయుట మొదలగు పను లకు ప్రయత్నములు చేయబడు సందర్భములలో, నేలమీద గుర్తు వేయు విషయమున ఆక్షేపణ యేదియు చేయబడనట్లే, 38 వ సెక్షనులో విధింపబడియున్న విధముగా, కలెక్టరు ఆ నీటిమార్గ ముకొరకు కావలసియుండు భూమిని సంపాదించవచ్చును.

అడ్వకేటుజనరలు:—40 వ సెక్షను 2 వ క్లాజునకు బదు లీక్రిందిక్లాజును కేర్వవలసినదని యుపపాదించిరి.

(2) ఒక ఇక్రిగేమనువర్కునకు సంబంధించిన ప్రభు త్వమువారి కాలువమండి సరఫరాచేయుచున్నట్టిగాని, అట్లుద్దేశింపబడినట్టిగాని నీటిమార్గమును నిర్మించుటకుగాని మార్పుటకు గాని, అభివృద్ధిచేయుటకుగాని వాద్దులు పెట్టుటకు గాని ప్రయ త్నముల నొనర్చుచు అట్టికాలువ నిర్మాణమునం దున్నప్పుడు గాని లేక అది ఇక్రిగేమనుకార్యముల కవయోగింపబడుట ప్రారంభమయిన వత్సరములలోగాని అట్టి నీటిమార్గము నిర్మా

ణమునకు 38 సెక్షను ననుసరించి ఆక్షేపణలు లేక భూమిని సంపాదించవచ్చును. ఇతర సందర్భములందు 30 మొదలు 34 సెక్షనులందు వివరింపబడిన పద్ధతి ననుసరింపవలెను. సవరణ సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

41 సెక్షను

41. పూర్వము తనకు అందులకు హక్కు లేనట్టిన్ని, ప్ర స్తుతమున్న నీటిమార్గముగుండా నీటినిపొందుటకు [లేదా విడు దల చేసుకొనుటకు] కొరవట్టిన్ని, తనభూమికి నీరుపారుదల చేసుకొనుటకు [లేదా మురుగునీటిని తొలగించుకొనుటకు] న్యాయమైన యితరమార్గము లేనట్టిన్ని ఏ మనుష్యుడైనను నీటి పారుదల అధీనరుకు దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును. అందుపైని ఇక్రిగేమను అధీనరు సదరు (నీళ్లు) సరఫరా [లేదా మురుగునీటి విడుదల] ఏల [అంగీకరింపబడకూడదో] అందులకు గల కారణ మును నోటినును అందజేసినతరువాత పదునైదు రోజులకంటె తక్కువ కానట్టి ఒక రోజున చూపవలసినదని కొరకు అట్టి నీటిమార్గము [వలన పాయమునుపొందిన] భూముల ఖామందులని లేదా అనుభవదారులని తెలియబడిన లేదా నమ్మబడిన యావ న్నంది మనుష్యులకును నిర్ణయించబడిన విధమున నోటినులను అందచేయవలెను. మరియు [అతడు] తనకు యొక్కమని తోచు నట్టి విచారణను చేసినమీదటను, ఇతర భూములకు ప్రస్తుత హానిలేకుండ అట్టి (నీళ్లు) సరఫరా [లేదా డ్రెయినేజి (మురుగు నీటి విడుదల)] [అంగీకరింపబడ] వచ్చునని తీర్మానింపబడినయెడలను, అట్టి నీటిమార్గముగుండా సదరు సరఫరా [లేదా డ్రెయినేజి అంగీకరింపబడ] వచ్చునా యను సంగతిని ఏ మరతుల [కు తోచబడి] అంగీకరింపబడ వచ్చునను సంగతిని నిర్ణయించుచు [అతడు] ఉత్తరువు చేయవలెను.

ఈ సెక్షను ననుసరించి నీటిపారుదల అధీనరు చేసిన యే యుత్తరువుమీదనైనను డిప్రీట్ కలెక్టరునకు అప్పీలు ఉండవలె ను. [తెలిమ్యబోధువారి లేదా గవర్న మెంటు అధికారములలో బడి, డిప్రీట్ కలెక్టరుయొక్క తీర్మానము] కడపటియెంతవలెను.

అప్పీలుపైని ఉత్తరువును [అమలులో పెట్టుటకు] అగ త్యమును అనీటిమార్గమునకు సంబంధించిన యేమాన్పైన ఇక్రి గేమను అధీనరు చేయవలెను.

నీటిపారుదల అధీనరు విధించినవరకు లేవైన ఉన్నయె డల వాటిప్రకారము దరఖాస్తుదారుడు నడుచుకొనువరకును, నుతీయుతనిని [భూమి] కి అట్టి నీటిమార్గముగుండా సరఫరా చేయబడుటకు [లేదా మురుగునీరు తొలగింపబడుటకు] అగత్యమై యుండగలట్టి మార్పులు చేసినైనను చేయుట కగు ఖర్చును అత డు చెల్లించువరకును- ఈ సెక్షను ననుసరించి యేదేనియు ఉత్తరువు చేయబడకదనే కారణముబట్టి అతడు (నీటి) సరఫరాకు [లేదా డ్రెయినేజికి] హక్కు గలిగియుండకూడదు.

పిదప 41 వ సెక్షనుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. అడ్వకేటు జెనర లుపపాదించిన స్వల్పములకు సవరణలు అంగీకరింప బడిన పిదప పి. ఆంజనేయులు గారు 41 సెక్షనునందు “హక్కు లేనట్టిన్ని” అనుపదముల తరువాత “మరియు అందులకు హక్కు గలిగి యున్నట్టిన్ని” పూర్తిగాగాని కొంతవరకు గాని నీటి సరఫరాగాగాని మురుగుపారుదల వనలనిగాని పొందకుండ ఆటంకపరుపబడి నట్టిన్ని” అనుపదముల కేర్వవలెనని ప్రతిపా దించిరి.

సభవారిచే సవరణ నిరాకరింపబడెను.

అడ్వకేటు జెనరలు 4 వ కేరాలలో ఇక్రిగేమను అధికారి చే” అనుపదములకు బదులు “ఈ సెక్షనుక్రింద” అనుపదములను కేర్వవలెనని ప్రతిపాదించగా సంగీకరింపబడెను. సవరింపబడిన రీతిని 43 సెక్షను అంగీకరింపబడెను.

అంతట నీ దినమునకు సభముగి నెను.

మచిలీపట్నము డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు నెం 326/24
వాది:—పుదమగిరి గోపాలరత్నంగార్లు,
ప్రతివాది:—కె. పి. వి. వేతుమహమ్మదు రఫుత్
సాహెబు.

యానెంబరువాదులు యీ ప్రతివాదిమీద ఖాతాబట్టి రు 1527.9 లకు దావా తెచ్చియున్నారు. సదరుదావా తేది 29-11-24 వాయిదా అయివున్నది. ఆక్షేపణలువున్న వారు వాయిదాకోజున 10 గంటలకు సదరుకోర్టువారియెదుట హాజ రయి చెప్పుకోవలెను. లేనియెడల ఆరోజున ప్రతివాదిమీద యాక్సన్స్ డిక్రీ యివ్వబడునని యిండుమామూగా తెల్ల కొనవలెను.

ఎం. వి. రామానుజరావు,
వాదితరపున పీఠరు.

మంగరాష్ట్రమున కొత్త నిర్బంధచట్టములు

నాయకుల ఒడంబడిక

ఎన్. సి. కెల్కరు హజరతు మోహనిగార్ల అభిప్రాయములు

ఎన్. సి. కెల్కరుగారు

కఠినశాసనములను నిరసించుట

నాగపూరులో భారీసభ ఆధ్వర్యమున (ఎం. ఎల్. ఎం. ఎం.) గారి అధ్యక్షతన బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో ఎన్. సి. కెల్కరు (ఎం. ఎల్. ఎం. ఎం.) గారు పాల్గొనిరి. “అరాజకవలపు దొరతనమున కట్టిబిడియును లేదు. దేశీయులలో బెదురుకలిగించి వారిని లొంగదీయుటకే వారి కఠినశాసనముల నమలులో పెట్టిరి గాని కారాగృహముల కేగవలసివచ్చునని దేశీయులెంతమాత్రమును జదియరు. భారత రాష్ట్రీయశాసనసభలో స్వరాజ్య పక్షమువారి ప్రతిఘటనను తీవ్రముగటవలన వారి నుద్దేశించి యీ కఠినశాసనములను అమలులో పెట్టిరి.

ఒడంబడిక

మహాత్ముడు అన్ని పక్షములవారి అభిప్రాయములను తెలుసుకొనిన పిమ్మట యీ కఠినశాసనములు స్వరాజ్యపక్షమువారిపైనే ప్రయోగింపబడెనని నిరారణ చేసికొనియే ఒడంబడికలో సంతకముచేసెను. కాన అన్ని పక్షములవారును ఏకీభవించి ప్రభుత్వమువారి కఠినవిధానమును విఫలము గావింపవలెను. స్వరాజ్య పక్షమువారు శాసనసభలో అనుచిత కార్యములను చేయుచున్నారని నిరారణము. దొరతనమువారే ఎల్లప్పుడును అనుచిత కార్యములను చేయుచున్నారు. దేశీయులకు బిరుదము లిచ్చుట వారికి లంచ మిచ్చుట కాదా?” అని కెల్కరు నుడివెరి.

ఇట్లెందు ప్రాత పార్లమెంటును బ్రిటిషువారు చేసిన పనులకును వానిఫలితమునకును సంబంధించిన పూర్వస్థితి తము నా సందర్భమున కెల్కరుగారు వివరించిరి.

అభయంకరుగారు

“కలకత్తా ఒడంబడికవలన శాసన సభల బహిష్కారము రద్దగుటయేగాక కాంగ్రెసు పక్షమున శాసన సభలకు పల్లి పనిచేయుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారి కధికారముగూడ ఇయ్యబడినది. ఈరీతిగా శాసనసభలలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు పనిచేయుట అవసరమని కాంగ్రెసువారు గుర్తించిరి దీనివలన స్పష్టమగుటలేదా? అటులే ప్రతిఘటనమునందలి పటిమను దొరతనమువారుగూడ గ్రహించిరి.” అని అభయంకరుగారు నుడివెరి.

మాలానా హజరతు

మోహనిగారు

అసహాయోద్యమమును విరమింపగూడదు

“గాంధీగారు అసహాయోద్యమమును విరమించుట మరీ మొక పాఠము. గాంధీగారిటుల చేయుటవలన బహిష్కరణ పక్షమువారికి ప్రత్యేకవిధానమే లేకుండపోవును. స్వరాజ్య పక్షమువారు కాంగ్రెసులో నొక భాగమే అని నిర్ణయించి కాంగ్రెసుపక్షమున శాసనసభలో పని చేయుటకు వారి కధికార మిచ్చుటలో మాత్రము గాంధీగారు చేసినపని చాల ప్రశంస పొందును.

సాలుకు పావలాచందా తీసివేసి నెలకు 2000 గజముల పాలు చందా ఎర్రుదుటచే యిప్పుడు నెలకు నాలుగణాలు సందా యియ్యవలసి వచ్చుచున్నదిగాన కాంగ్రెసు సభ్యుల సంఖ్య తగ్గకమానదు.

మంగరాష్ట్రమున నిర్బంధ శాసనము నమలులో పెట్టిరి గాన బ్రిటిషు సరుకులను బహిష్కరింప వలెనని ఢిల్లీ ఆవసరసభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానమును యిప్పుడు అమలులో పెట్టుటయే కర్తవ్యము.

అరాజక కృత్యములు ఆనుచితములనుట నిశ్చయమేగాని కొరతనమువారు గత్యంతరము లేకుండ చేసికొనవలసిన వారు వాని నమలునకు విరుద్ధము. దౌర్జన్యకృత్యములు ఆనుచితములను గట్టుకానుకములనని చెప్పవచ్చునే కాని, అవి ఘాతుకములని చెప్పుట న్యాయముగాదు.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభవారు స్వతంత్ర తీర్మానము నామోదించిరిని తెలిసినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యం తర్జిత సోదర దేశములందు భారతదేశ మొక్కటియని తలచుటవల్ల ఆవివేకము. ఆదేశములకు సమాన గౌరవ స్వాతంత్ర్యము లుండినగాని సోదరస్వాతంత్ర్యము సార్థకముకాదు. భారతదేశమునకు సమాన గౌరవమునొసంగినచో ఇంగ్లండుదేశముభారతదేశమునకు వలసదేశము కావలసి వచ్చునుగాన భారతదేశము హరికే. దైన్యముపై సభికారమిచ్చుటకు ఆంగ్లేయులెన్నటికిని సమ్మతించరు. శాసనస్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుటకు భారతీయులు స్థిరచిత్తులు కావలెను. అధినివేశనముల స్వపరిపాలన పద్ధతికి మహమ్మదీయులంగీకరించినచో బ్రిటిషువారి యాజమాన్యమునకును హిందువుల ఆధికారమును మహమ్మదీయులు లొంగి యుండవలసివచ్చునుగాన నందులకు మహమ్మదీయులెన్నటికి నంగీకరింపరు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును నిష్కలమగు సమాధానము కుదురనలెనని బ్రిటిషువారిని తొలగించక తప్పదు. శిక్షకాలములో స్వరాజ్యము వచ్చునను నమ్మకమున్నంత కాలమును మహమ్మదీయులు హిందువులతో కలసి పనిచేసిరి. 1920-21 లో వెల్లడియైన స్వాతంత్ర్యమునే మహమ్మదీయులు మహాపూర్వకముగా కోరుచున్నారు. ఆకొరికను నెరవేర్చుటకు స్వతంత్రభారత సంయుక్తరాష్ట్రముల పద్ధతియే స్వరాజ్య స్వయాపమని ప్రకటించుటవలసియు. అటులచేసిన హిందువులను ఖ్యమెండనుభితి మహమ్మదీయులకు తొలగిపోవును. ఏలననగా కొన్ని రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయులసంఖ్యయే హెచ్చుగా నున్నది. దేశరక్షణాధికారము రిపబ్లిక్ భారతశాసనసభవారి అధికారము కిందనుండును గాన ఆప్టుమల దాడినిగూర్చి హిందువులు భయపడ నవసరముండదు” అని మోహనిగారు నుడివెరి.

(ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్ష స్థాయిసంఘసభ

ఈ నెల 23 వ తేదీని బొంబాయిలో జరుగును స్వరాజ్యపక్ష స్థాయిసంఘసభ యీ నెల 23 వ తేదీ ఆదివారమునాడు బొంబాయిలో జరుగును. ప్రస్తుతరాజకీయస్థితినిగూర్చి ఆలోచింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి స్త్రీల సభ

మంగరాష్ట్ర నిర్బంధము మంగరాష్ట్ర నిర్బంధమును నిరసించుటకు బొంబాయి స్త్రీలసభ యీ నెల 12 వ తేదీని జరిగినది. చాలతీర్మానములు చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బ్రాహ్మణేతర పక్షము

చెన్నైలో జన్మిస్తుపక్షము మాలానా మహమ్మదాలీగారి ఆహ్వానము “బొంబాయిలో 21 వ తేదీని జరుగనున్న భారత కాంగ్రెసుసంఘసభకు వివిధపక్షములవారిని ఆహ్వానించుచు నేనుచేసిన ప్రకటనలో బ్రాహ్మణేతర పక్షమువారిచేరు ప్రాయబడలేదని నాకిప్పుడు తెలిసినదిగాన నేనిప్పుడు బ్రాహ్మణేతరపక్షము వారిని, చెన్నైపురిలోని జన్మిస్తుపక్షమువారిని గూడ మనఃపూర్వకముగా ఆహ్వానించుచున్నాను.” అ. ప్రె.

డచ్చివై మానికులు

అలహాబాదు చేరిరి అలహాబాదు, నవంబరు 12:— అలహాబాదునందలి రామ్ రాలీయో రోడ్రోమువద్ద నేడు 2-15 గంటలకు డచ్చివైమానికులు చేరిరి. అంబాలాలో నేడు 7-30 గంటలకు బయలుదేరిరి. రేపు ఉదయము 7 గంటలకు కలకత్తా బోయెదరు. (ఆ. ప్రె.)

వైకంఠత్యాగహము

ప్రతినిధులు మహారాణి వారిని సందర్శించి వైకంఠ జయవారి ప్రతినిధులు 12 గురు సవర్ణ హిందవులు 12 వ తేదీ ఉదయమున త్రివేండ్రమున మహారాణివారికి విజ్ఞప్తిని సమర్పించిరి. శ్రీవారు విజ్ఞప్తిని విని మళయాళమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. “ఇది చాల ముఖ్యసమస్యగాన నేను వెంటనే పరిష్కరింపజాలను. శాసనసభలో యీవిషయమున నొకతీర్మాన ముపపాదించబడునని గూడ తెలిసినది. ముందు సభలో దానినిగూర్చి చర్చజరుగును. ఈవిషయమును పరిష్కరించునపుడు మీ విజ్ఞప్తిని గూర్చి గూడ ఆలోచించెదము” అని మహారాణిగారు నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట ప్రతినిధులు దివానుగారినిగూడ సందర్శించి వారికిగూడ విజ్ఞప్తి ప్రతి నొకదాని నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆస్తివైశ్యమహాసభ

ఖద్దరు ప్రముఖ ప్రదర్శనము “డిశంబరు 6,7,8 తేదీలను ఆస్తివైశ్య మహాసభ జరుగునుగాన ఆసంవత్సరమున ఖద్దరు, చేతిపనులు, చిత్రలేఖనాలు ప్రదర్శనముగూడ జరుగును. దుకాణములకు స్థలము కావలసినవారు ఎంతస్థలము కావలసినదియు ఏయేసరుకులు ప్రదర్శింపదలచినదియు తెలుపుచు ఈనెల 25 వ తేదీ మధ్యాహ్నములో గామాకార్యాలయమునకు చేరునటుల దరఖాస్తులను పంపవలెను. 16 వ తేదీని జరుగుసభలో అధ్యక్షక నియోజనము జరుగునుగాన వెంటనే నూచనలను పంపగోరెదను” అని కార్యదర్శి నేడు గుంటూరునుండి తంతివార్త నంపెను.

యుద్ధవిరామదినము

కరాచీ, నవంబరు 12:— ఆయుధ్యాసముతో కరాచీలో నిన్న యుద్ధవిరామదినమునం దుత్సవము జనుప్రదముగ జరుపబడెను. సింధు రాజపుత్రజిల్లాయొక్క అధికారియగు మేజరు జెనరలు హెచ్చి, యఫ్. నుక్కుగారి యాజమాన్యమున పటాలమంతయు శ్రీరీవహలు తోటలో కవాతుచేసెను. రెండు నిమిషములు నిశ్శబ్దముగ నున్నపిదప పటాలమంతయు వట్టిగోడీ వద్దకు వెడలెను. పటాలములోని వేరువేరు భాగములు గోయెదుట గౌరవార్థము మర్యాద జూపెను. పూలమాలికలచే గోరీ నిండిపోయెను. 251 మంది బాలబాలులు 16గురుస్కూలు మాస్టరులును నైనికుల యార్బాటులులో పాల్గొనిరి. చాల భటు లిదివరకెన్నడును మిలిటరీవారితో ప్రదర్శనములందు పాల్గొనలేదు. పట్టణమందన్ని భాగములందు పాపీలనమ్మువారు చురుకుగా పనిచేసిరి. అనేక బ్యాంకులు కలసి చక్కని పాలులను బాడెను వెంట్రీ ప్రదర్శనమునుండి వచ్చిన బటాచ్చిరి జిమెంటులోని గాయకులు క్రాన్యమైన క్రొత్తగీతములను బాడిరి. (ఆ. ప్రె.)

లంచము దీసికొననందులకు కేసు

సబుజెడ్డిగారి అపీలు బొంబాయి హైకోర్టువారు జిల్లాజెడ్డిగారి తీర్పు ఖాయపర్చెను బొంబాయి, నవంబరు 12:— హోలాపూరునందు యితే వలవరకు జాయింటు సబాదీ నేటు జడ్జిగానున్న యి. యి. బిల్లికారుగారు అధికారరీత్యాల లంచము దీసికొనెనని హోలాపురము అదనపు సెషన్సు జడ్జిగారిచే నొకసంవత్సరము ఖైదును మా 1-00లు జరిమానాయు చేయబడిరి. జరిమానా చెల్లించని యెడల మరీ ఆరుమాసములు ఖైదులో నుండవలయును. ఈతీర్పుపై హుబ్లికారుగారు హైకోర్టున కపీలుచేసిరి. అపీలువారు తరపున సర్ బిమన్ లాల్ కెతల్ హాదుగారు ప్రధాన న్యాయమూర్తియగు సర్ నారాయ్ మాజీయోడ్, న్యాయమూర్తి క్రొంపుగార్లయెదుట వాదించెను. అనుమానముమీద శిక్ష విధించబడెననియు అనుమానమెంత బలవత్తరమైనదైనను నిజమని రుజువు కాబడవలయు ననియు, పిర్కాద్ది సాక్ష్యము ప్రతిపూతముగ నున్నదనియు, సెల్లెల్ హాదుగారు వాదించిరి. క్రిందికోర్టువారి తీర్పును రద్దుచేయుటకుతగిన కారణములు లేననిబట్టి న్యాయమూర్తులు అపీలులో సీవేసి శిక్షను ఖాయముచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ నవంబరునెల 13-వ తేది

గురువారము

సంయోగసూత్రము

ప్రపంచమున జాతులకు రాజకీయ వ్యవహారములు లేవని, బెంగాలు ప్రముఖ లాకరు వెనుక చెలిపినసంగతి సత్యమని నానాటికి కెల్లడి యగుచున్నది. స్వతంత్రదేశములలో ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతినిధిసభలద్వారా సభాపరిచయ కనేకావకాశములు గలవు. ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తికరించిన ప్రభుత్వము వెంటనే సామర్థ్యపత్ర గాంచును. పరాధీనజాతులస్థితి అట లగదు. వారి యభీప్రాయముల నెంతోకాలము నిరాకరించినను, ప్రతినిధిసభ లేమియు జేయజాలవు. నిరంకుశత్వము యధేచ్ఛగ కొనసాగుచుండును. ప్రజలు నెఱవేర్చెడి రాజకీయ వ్యవహారములు విన్నవములను అర్జీలను పంపుట తోను, అసమ్మతి తీర్మానముల గావించుటతోను సరిపోవును. స్వరాజ్యసంపాదనవలనగాని ప్రజాభీప్రాయ ప్రతినిధిసభలద్వారా సభలము గానేరదు. రాజావు హైందవశాసనసభలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ గారు బెంగాలు అర్జీ నెన్నును రద్దుజేయు చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు ముందుగ నోటననిచ్చిరి. ఇందుకు రాజప్రతినిధిగారి అంగీకార మవసరము. రాజప్రతినిధిగారిని కు సమ్మతించరని, స్టేట్సుమెన్షన్మెంట్ కు దిల్లీ విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. విలేఖరికి చెలిసిన సమాచారము నిజముగావచ్చును. సంస్కరణశాసనము పాలకుల కిట్టి అసాధారణాధికారమిచ్చువరకు, ప్రజాభిలాషలు నెఱవేరుమార్గము గనుపించదు.

క్రిమినల్ లా సవరణచట్టమును రద్దుజేయ వలె నను బిల్లును సామ్రాజ్యశాసనసభవారి రంగీకరించి నను ప్రభుత్వమువారు దానిని పాటింపరయిరి. ఇట్టి సిలిలో ప్రజలు జేయదగినపనిమి? స్వాతంత్ర్యము తమహస్తములందే గలదని గ్రహించి దానిని పరిపక్వస్థితికి చేచ్చుటకు బ్రయత్నింపవలయును. ప్రస్తుతస్థితిగాంచి వెఱగొంద నక్కరలేదు. ఏకమత్యమే స్వరాజ్యమునకు మూలసాధనమని మహాత్ముడు గ్రహించియే హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య సంయోగమును బలపరచుటకు మొదటి నుండియు ప్రయత్నించెను. ప్రజాసామాన్యమునకు కట్టుకొనుటకు బట్టయు తినుటకు తిండియు లభించు మార్గమును సూచించెను. పరాధీనస్థితినుండి స్వాతంత్ర్య పదవి సధిష్ఠించుటకు స్వశక్తియే మార్గమని నిరూపించెను. మహాత్ముని సంయోగ ప్రయత్నముల కిటీవల కొన్ని యవాంతరములు ఘటిల్లినను అతని మహోపవాసవ్రతము ప్రజల మనోద్వేషిని ఏకసంపదేసెను. హిందూ మహమ్మదీయ వియోగమువలన దేశమున కెట్టి యనర్థములు వాల్చుచున్నవో స్పష్టముగ గోచరించెను. మతసంఘములందేగాక రాజకీయకక్షల మధ్యగూడ ఏకమత్య మవసరమని భావించి మహాత్ముడు కలకత్తాలో నొడంబడికను సమకూర్చెను. ఏక

మత్యము వలననే భారతీయు లెంతటి ఘనకార్యముల నయినను సులభము గ నాచరింపగలుగుదురు. ఎల్లరును కలిసి, స్వరాజ్య నిర్మాణమునకై దీక్షతో కృషిసలుపుచో, ఎట్టి యాపదలు ఘటిల్లినను, పాటింప బనిలేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమే దేశమునకు ముక్తి నెనగగలదు. శాసనోల్లంఘనాది తీవ్రచర్యలకు ప్రజల కర్హత నొసగగలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమును విడచి, ఇతర మార్గముల ననుసరించుట, నేల విడచి సాము జేయుట యగును. దేశములో సంయోగావశ్యకత నెల్లరును గ్రహించుచున్నందులకు సంతసించ వచ్చును. కర్దూ నిర్మాణమునకును మరల ప్రోద్బలము గలుగునని తలంపవచ్చును. అస్పృశ్యతా నివారణ పట్ల దేశము జూపుచున్న యత్సాహము ఎంతయు కొనియాడదగియున్నది. వైకంజఠ తిరువాన్కూరుజేనది ప్రజలును ప్రభుత్వమువారును ఏకమై బనిచేయుచో, కేరళదేశమునదిట్టి కళంకము తొలగిపోవును. ఇటులనే నన్ని భాగముల దును అస్పృశ్యతను తొలగించి సంఘ బలమును పెంపొందింపవలయును. భారతీయు లీ తీరున అంతరంగిక బలమును సంపాదించుకొను నెడల, పాలకుల నిరోధములు స్వాతంత్ర్యసిద్ధి నడ్డ గింపజాలవు. దేశ మిదివరకే కాలహరణము గావించెను. పంజాబుమెయిలు వేగముతో గావించదగిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును అతిమందగతితోనయినను నిర్వహించజాలకబోతిమి. స్వరాజ్యసిద్ధి కింతకాలము బట్టుటకును, నిర్బంధములు యధేచ్ఛగ చెలరేగుటకును, ప్రజలే బాధ్యులనుటకు సందియము లేదు.

బెంగాలు నిర్బంధములు, ప్రజలను మేల్కొల్పి నెందులకు ఉధికారుల నభినందింపవచ్చును. ఇక నయినను, దేశముకార్యదీక్షకుబూనుకొననిచో, పరిస్థితులు మరింత క్షీణగతిజెందును. దేశమునకు మరి యొక పరీక్షాసమయ మరుచెంచినది. దీని నుపయోగించుటపైనే భారతీయుల భావ్యభివృద్ధి ఆధార పడియున్నది. అన్ని పక్షములకును మధ్య సంయోగ సూత్రము కనుగొనబడినది. రాటమే జాతీయ చిహ్నమై యుష్పచున్నది. జాతిమతభేదము అన్ని యు రాటమునందు లీనమైపోవుచున్నది. డాక్టరు బిసెంటుగా రీమారు జరిగెడి కాంగ్రెసుసభకు హాజరగుటకు నిశ్చయించినటుల చెలియుచున్నది. కాంగ్రెసుసభల కష్టమురాకుండునటుల, దివ్యజ్ఞానసమాజములుజరుగుతేదులు నిర్ణయింపబడెను. అడయారు లో నూలుపడుకుటకు శ్రద్ధజూపబడుచున్న దనియు, రాజావుమానములో అడయారునుండి గాంధీమహాత్మునకు నూలుబంబబడుననియు చెలియుచున్నది. కనిష్ఠసామాన్యాంశమును చేయుతగ్గైకొని, అన్ని పక్షములవారును దేశవిముక్తికై ప్రయత్నించుట ముఖ్యము. గాంధీదాను ఒడంబడిక, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభలో చర్చింపబడును. మహాత్ముడు సంయోగావశ్యకతను ప్రతిపాదించి సందియములనెల్ల బాపునని నమ్మవచ్చును. అన్ని పక్షములవారును సభకాహ్వనింపబడిరి. నిర్ణయమునకు రాకముందు అన్ని పక్షముల వారునుతమతమ యభిప్రాయములను చెలిపి అనుకూలమగు సంయోగసూత్రమును నిరూపించుట ముఖ్యము. చాలకాలమునుండియు వివాదములు చెలరేగి కార్యసిద్ధికి భంగము కలుగజేయుచున్నది.

గాంధీ మహాత్ముడు అసహాయోద్యమ ప్రకారం రూపముజూపి వివాదముల సంతరింప జేయ దలపెట్టెను. గాంధీదాను ఒడంబడికయందు ముఖ్య నియమములు వివరింపబడెను. మహాత్ముడు ఒడంబడిక కంగీకరించుట అగౌరవమనియు భర్మహాని కతడు సమ్మతించెననియు అంగ్లో హైందవ పత్రికలును ఇంగ్లండులో కన్సర్వేటివు పత్రికలును అజ్ఞేపింప గడంగినవి. కాని మహాత్ము డిదివరకు చెలిపినటుల హిందువులవలె నతడు విగ్రహారాధకుడు. మహమ్మదీయులవలె నతడు విగ్రహభంజకుడు. అవసరమగునపుడు కలహములకును విభేదములకును కారణమగు విషయముల నన్నిటిని వెనుకకు బెట్టి తమకు అత్యంత ప్రీయమగు పద్ధతులనుగూడ విరమించి మహాత్ముడు అపూర్వమగు త్యాగము జూపియున్నాడు. తుదకు నూలుచందా విషయమునగూడ మహాత్ముడు తనపట్టుదలను విడనాడి మినహాయింపుల కవకాశ మిచ్చెను. యశ. సి. కేలా గారు గారు నాగపురము నందుకున్యసించుచు, “మహాత్ముడు కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు ఎట్టి మినహాయింపులు లేక ప్రాతయోగ్యతనే నిలిపియుంచవలయునని పట్టుబట్టినచో, మహారాష్ట్రదేశమే గాక, మద్రాసును మిగిలిన రాష్ట్రములుగూడ మహాత్ముని ఏకగ్రీవముగ నెదిరించియుండెడివే” యని, నుడివినటుల, హిందూ పత్రికకు నాగపురపు విలేఖరి చెలుపుచున్నాడు. ఇట్టి సిలిలో మహాత్ముడు గనుబడిచిన విశాల భావమపారము. మానవశ్రేష్ఠులను ప్రఖ్యాతికి వీరు తగినటులనే ఆచరించిరి. అసహాయ కార్యక్రమమును నిలిపివైచుటలో, మహాత్ముడు తప్పిదము జేసెననియు, ఇందువలన బహిష్కారపక్షము వారికి స్వంతమై ఆచరణ యోగ్యమును శాజకీయమునగు కార్యక్రమము లేకుండు జేసెననియు, స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులగు హజరత్ మోహనీగారు ప్రకటించిరి. ఇందుకు విచారింప నక్కరలేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము గావించిన, చేతనిండ పని దొరుకును. నిర్మాణ కార్యక్రమము స్వరాజ్యసిద్ధికి బోద్ధమనని సమ్మతముగల బహిష్కారపక్షమువారు తమ విశ్వాసమును సార్థకపరచుటకు సమయ మానన్నచున్నది. అసహాయ కార్యక్రమము విరమింపబడు సీతీ యరుదెంచుటకు, భారతీయుల చలనరాహిత్యమే కారణమయ్యెను. అందుచే, ఇంకను మిగిలియున్న యవకాశములను గైకొని, బహిష్కార పక్షమువారు నిర్మాణమునకు తోడ్పడుట ముఖ్యము. ఇకముందు వీరు గ్రామములకుబోయి, ప్రజలతో చెలిమిజేసి కొని దేశసేవయొనర్చి, బాహ్యోడంబరమును విడనాడవలెనని, సర్వెంటుపత్రిక సహితము హితమొనగుచున్నది. కావున అన్ని పక్షములవారును ఏకవేదికపై మరలజేరి పాటుబడుటకు, గాంధీదాను ఒడంబడిక తోడ్పడగలదు. అయ్యది సఫలమగుగాక! ఆంధ్రదేశము మహాత్ముని యాదేశములను శిరసావహించు గాక!

అపవాదము

వేమనరపు రామదాసు పంతులుగారు ఆంధ్ర పత్రికపై మోపిన అపవాదమును మరల ఘోషలే హాలులో జరిగిన బహిరంగ సభలో తెలుపుటకు కారణ మేమియో యూహింప జాల కున్నారము. పంతులుగారు కోరెడి సంయోగమున కిది మార్గము గానెరచు. భేదాభిప్రాయము చోట ఉన్నదని యూహించి ఆంధ్రపత్రికకు మహాత్ముని నాయకత్వమునందు విశ్వాసము ఆంధ్రేతరుల యెదుట చాటుట కడపి.

“మహాత్ముని యాదేశమును తిరస్కరింపబడిన సలుపుటయే ధర్మము. మహాత్ముని నాయకత్వము నందు పరిపూర్ణ విశ్వాసముగల ఆంధ్రమహాజనులు వేరొకమార్గము ననుసరింపజాల” రని 8 వ తేది పత్రికయందు సూచించి యుంటిమి. పంతులుగారి లేఖకు 10 తేదిన జవాబువ్రాయుచు “అనహాయ కార్యక్రమమును మహాత్ముడు నిలిపివైచినందులకు దేశమునందు ఆశాభంగ మధికమగు నని ఎంచియే మహాత్ముని దృక్పథమును వ్యక్తపరుచుటకు బూను కొంటిమి. పంతులుగారిచో పాటు మేమును ఒడంబడిక ఫలప్రద మగుగాక యని కోరెదము” అని 10 వ తేదిన దెలిపియుంటిమి. 11 వ తేదిపత్రికలో “సుప్రసిద్ధదేశనాయకు లగు గాంధీ-దాసుల మధ్య గుడిరెన్ ఒడంబడిక నా మోధిం చుట దేశము నకు లాభకరము. అధికారవర్గమువారు స్వరాజ్యపథమువారిని నిర్బంధింప తలపెట్టినపుడు, తాత్కాలికవిభేదములను మరచి, ఎల్లరును ఏకమగుట యత్యావశ్యకము. మహాత్ముని యాదేశముల నింతవరకును భక్తితో కొనసాగించుచున్న ఆంధ్రదేశ మికముందును సంయోగావశ్యకతను గమనించి, మహాత్మునిప్రయత్నములకు ప్రోద్బల మొనగుగాక!” అని సంపాదకీయమునందు వ్రాసియుంటిమి. నేటిపత్రికలోగూడ నిట్టియభిప్రాయమే గన్పట్టును. ఆంధ్రపత్రిక దేశమునకు మొదటినుండియు సరియగుమార్గమునే చూప బ్రయత్నించుచున్నది. ఇప్పుడును వరియగు త్రోవనే చూప దలపెట్టినది. అనవసరవివాదము పెరిగినందులకు చింతించెదము.

వైవాక్యము లచ్చుపడినవిమ్మట, రామదాసు పంతులుగారు పంపిన లేఖ నందకొంటిమి. మాయద్వేషమును వారిపుడు సరిగ గ్రహించినందులకు సంతసించుచు, వారితో బాటుమేమును ఉభయ పక్షముల మధ్య దృఢసంయోగము గుడుడుగాక యని కోరెదము.

సప్తమ బ్రాహ్మణేతర సమావేశము
సప్తమ బ్రాహ్మణేతర సమావేశ మిదివరకు కొంతవరకు జరిగి అంతఃకలహముల మూలమున మధ్య నాగిపోవలసి వచ్చెను. మరల నయ్యది డిశంబరునెల 26, 27, 28 తేదీలందే జరుగునని సంయుక్త కార్యదర్శులు మాకు తెలుపుచున్నారు. ఈతేదీలందు బెల్లమునందు కాంగ్రెసుసభ జరుగ నున్నది. కాంగ్రెసుసభకు హాజరుగా దలచిన బ్రాహ్మణేతరులకు ఏలండకుండునటుల ఏర్పాటు జయుట ఎంత అసంభవమో తెలుప నక్కరలేదు. కాంగ్రెసుసభలో బ్రాహ్మణేతరులు జేరగూడదని

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వూజునిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

13.11.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

కోకాభివతి కాకేనాథుని నాగేశ్వరరావు

చందాలు

50819-12-8

పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు

24,529.1-8

గాంధీకి సామ్యమునుబంపు చిరునామా:- కా. నాగేశ్వరరావు నం. 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ది. బ. కృష్ణనాయరుగారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసమునం దిదివరకు తెలిపియుండిరి. అట్టి హితమునే సభా నిర్వాహకు లనుసరింప దలచిరి గాబోలు! బ్రాహ్మణేతరులలో పలువురు కాంగ్రెసు సభకు హాజరగుటకు కుతూహలులై యుండురనుటకు సందియములేదు. బిసెంటుగారు సయితము ఇందుకు తగిన ఏర్పాటుల గావించుచున్నారు. మహాత్ముని పిలుపు నాలికించియు, మహమ్మదాల్లిగారి విన్నపమును తిలకించియు, జస్తినుపక్షమువారు కాంగ్రెసునందు తప్పక జేరట సముచితము. బ్రాహ్మణేతర సమావేశ కార్యనిర్వాహకులు ప్రజాభిప్రాయమును గమనించి, వేరుతేదీలను నిర్ణయించుట సమంజసముగ నుండును. ఇంకను జస్తినుపక్షమువారు ప్రధాన జాతీయసభకు దూరముగ నుండుటవలన తీరని నష్టము గలుగకమానదు.

కీర్తిశేషులగు బై అమ్మనుగారు
ఆలీసాదరుల తల్లియు, దేశసేవా ధురంధరురాలు నగు బై అమ్మనుగారు నేటిదినము చనిపోయెనని వినుట కెంతయు చింతించెదము. ఆలీసాదరులు నిర్బంధముననున్న రెండుమార్లును, ఈమె జూపిన దైర్యస్థైర్యములును, సేవాదీక్షయు, ఈమెకు వీరమాత యను బిరుదమును స్థాపకపరచుచున్నవి. వృద్ధాప్యమునగూడ, ఈమెవాక్కు పరిస్ఫుటముగ నుండెను. స్వాతంత్ర్యవాంఛ యీమె ముఖకమలమునందు తాండవమాడుచుండెను. పురుషులకు సయితము సిగ్గువచ్చునట్లు, యీమె మదలించుచున్నపుడు, సభ్యులవృద్ధయములు భయకంపితములగుచుండెను. భారతదేశచారిత్రమునందు బై అమ్మనుగారి నామము స్థిరముగ నిలిచియుండక మానదు. బై అమ్మనుగారు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని స్వాతంత్ర్యసిద్ధికిని నలిపిన కృషి, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మార్గదర్శకమగుగాక! ఇట్టి వీరమాతల గవిన భారతవర్షము త్వరలో విముక్తి గాంచకుండునా?

అరల్ విఠ్టరుటనుగారు
మరల అరల్ విఠ్టరుటనుగారు ఇండియాకు సహాయరాజ్యాంగమంత్రిగ నియమింపబడిరి. వెనుకటి కన్వేన్షిటివు పరిపాలనమునందును సహాయ మంత్రిగ నుండిరి. విఠ్టరుటనుగారు హిందూదేశమునకుగూడ విచ్చేసియుండిరి. వీరి యభిప్రాయములు, ప్రజాశయప్రతికూలములని తెలుపనక్కరలేదు. ఇండియామంత్రి యగు బర్క్లెనుపెండ్లు

ప్రభువుగారు కొంచెము విశాలాభిప్రాయ లయినను, వినోటరుటనుగారి ప్రోద్బలము లందువలన గలిగెడి లాభమును తొలగింప గలదు. ముందరి కాళ్లకు బంధమో యనునటుల భాల్లువినగాను ముందుగనే నిర్బంధ విధానమును సమర్థించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణ సహాయము జేసెదమనిరి. ఇట్టిసితిలో బర్క్లెపెండ్లు ప్రభువుగారు మాత్ర మేమి జేయగలరు? నిర్బంధవిధానమును తొలగింప గలుగుదురా? భావిసితి ఎటులుండునో యూహించుట సులభసాధ్యము.

కారదాని కేతనము, గుంటూరు
కారదాని కేతనమునకు గుంటూరు తాలూకా బోర్డువా రీయదలచిన 15 రూపాయిల విరాళమును గూర్చి తాము ఆక్షేపించిననంగతి నిజమని, ప్రభుత్వమువారునిన్నటిదిన మంగీకరించిరి. కారణమేమని యడుగగ, పాఠశాల రికార్డుజా కాలేదని, సమాధానము దెలిపిరి. ప్రజలచే పోషింపబడెడి ప్రతి ప్లానలకు ప్రభుత్వమువారు డబ్బీయకున్న మానె, స్థానికసంఘములయినను డబ్బీచ్చుటకు సమ్మతించి యుండవలసినది. ఈమాత్రము స్వాతంత్ర్యమయినను స్థానికసంఘములకు లేకున్నచో, స్థానిక స్వపరిపాలనము నిరర్థకమగును. రికార్డుజా అయిన ప్రతి ప్లానలకు మాత్రమే, స్థానికసంఘములు డబ్బీయగలవట. స్థానికసంఘములు దండనకయినను సంసిద్ధమై తమ స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుకొనవలయును. లేనియెడల, స్థానికసంఘముల ప్రయోజనము ప్రజలకు సంబంధించినంతవరకు చాల నర కంత రించును.

తమిళనాడు రాష్ట్రీయసభ
తమిళనాడు రాష్ట్రీయసభ సుప్రసిద్ధులగు రామస్వామి నాయకరుగారి యధ్యక్షతక్రింద 15 తేదిన తిరువణ్ణామలైలో గూడనున్నది. రామస్వామి నాయకరుగారు తమిళదేశమున చేరెన్నికగన్న నాయకులు. అనహాయోద్యమారంభమునుండియు, వీరు మహాత్ముని యాదేశముల ననుసరించి పాటుబడిన ధీరులు. వైకం నత్యాగ్రహసందర్భమున, వీరు వైకంనందు నిలిచి కారాగృహనిర్బంధములకు పెరువక మిగుల తోడ్పడి అన్వయశీల నివారణ పట్ల తమకుగల యభిమానమును కార్యరూపము దాల్పజేసిరి. తమిళనాడు రాష్ట్రీయసభ, గాంధీదాసు ఒడంబడికనుగూర్చి తన నిర్ణయమును తెలుపుటకు వీలేర్పడినది. గాంధీమహాత్మునిపై నింత వరకును భక్తి జూపుచున్న తమిళరాష్ట్ర మీ మారును ఆమహామహుడు జూపిన మార్గముననుసరించి చరితార్థ గాంచుగాక!

విదేశవార్తలు

బాల్వినుమంత్రివర్గము

ఇండియా సహాయమంత్రి

మరల వింటర్వ్యక్తప్రభువే!

లండన్, నవంబరు 11:-

పోస్టుపార్సురు జనరలు:- సర్ విలయ్ మెచిలు థాంక్స్.

సింఘసమంత్రి:- మేజరు జి.సి. టైరల్.

ట్రాన్సుపార్సుమంత్రి:- కర్నలు ఆఫ్ఫీ.

సాలిసిటరు జనరల్:- సర్ థామస్ ఇన్స్పెక్.

లాల్లు ఆఫ్ఫీ:- విలియం వాట్సన్.

స్కాట్లండు సాలిసిటరు జనరల్:- డేవిడ్ ఫ్రెమింగ్.

ఆఫ్ఫీకార్యదర్శి:- లెఫ్టి నెంటు కర్నలు హుగ్గిన్స్.

ఇన్స్పెక్టర్.

ఇండియా సహాయమంత్రి:- వింటర్వ్యక్తప్రభువు.

విదేశాంగసహాయమంత్రి:- రోనాల్డ్ మెక్లీలు.

సహాయముద్యమంత్రి:- ఆన్సో ప్రభువు.

దేశీయ సహాయమంత్రి:- గార్డీలకరు ల్యూయిస్.

వైమానిక సహాయమంత్రి:- మేజరు సర్ పిలిఫ్.

స్వామన్.

ఆఫ్ఫీ వేళవర్తక సహాయమంత్రి:- ఎం. ఎం. సామ్యూల్.

ట్రాన్సుపార్సు కార్యదర్శి:- కర్నలు జే. టి. సి. మూరు.

ప్రొజెక్.

విద్యాశాఖా కార్యదర్శి:- ఆఫ్ఫీల ప్రభువు.

అధినివేతన సహాయమంత్రి:- ఆరంప్రీగోరు.

కాని ఇతడు అంగీకరించినటులు ఇంకను చేరలేదు.

మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరు

లండన్, నవంబరు 11:- సర్ మాంటేగు బల్లూగారు

వైకారి స్థానే మధ్యపరగణాల గవర్నరుగా నియమింపబడిరి.

ఆంగ్లో ప్రెంచి సంబంధములు

బాల్విగారి యువన్యాసముతో తృప్తిజెందుట

పారిస్, నవంబరు 12:- ప్రాంసు, బెల్జియం, జెకో

స్థానియ వర్తమానానికి బాల్విగారి యువన్యాసములు తృప్తి కరముగ నున్నవి. ఆంగ్లో ప్రెంచి ప్రెత్రిని పెంపొందజేయుట కుద్దే కిందుటచే తృప్తికరముగ నుండెను. ఒడంబడికల ననుసరించి నిజమగుకాంతి ఏర్పడుగాక యని ఆశించిరి.

కీ॥ శే॥ స్వామన్ గారు

మరణశాసనము వ్రాయకనే చనిపోయిరి. 252000 పా నులు ఆర్జియన్నది. ఆతని చెల్లెనికి శాఖలుచేయబడెను.

ఇటలీరాచకీయములు

కష్టకాలము

ప్యాసిస్టులకు నిరోధము

రోము, నవం 11:- ఇటలీపార్లమెంటు నేడు సమా వేశమైనది. కష్టముల నెదుర్కొనవలసియున్నదిగ కన్పించుచు న్నది. మ్యాటియోటివాత్మ అయినపిరప పార్లమెంటునుండి లే చిపోయి కాల్ లో తాము ఖండించినపరిస్థితులు మారనంతవర కు పార్లమెంటులో పాల్గొనజాలమని ప్రతిపత్తులు ప్రతిపత్తు తెలియజేసిరి ప్రజాభిప్రాయ మిదియే యని ప్రకటనయందు తెలియజేసిరి. కాని స్వల్పసంఖ్యాకులు అక్రమముగ అధికారము ను చెలాయించుచున్నారనిరి.

సీనిరు ముస్సోలినిగారి ఖండనము

సక్రమపరిస్థితులను ప్రవేశబెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు శీఘ్రముగ ప్రయత్నించుచున్నారు. పార్లమెంటుకు ప్రతిపత్తు అరాకుండుట తప్ప. ఆత్మస్త్రియము. ప్యాసిస్టుపక్షమువారు తమకార్యక్రమమును, అక్రమపద్ధతులను మార్పుకొనిరి. రుండ గీడుకృత్యములను తగ్గించి, ప్రభుత్వమువారి విదేశాంగ దేశీయ వి ధానములను కొనియాడిరి. అధినివేతనపరిస్థితుల నభివృద్ధిజేయువి ధానములనుగూర్చి చాలముఖ్యమనిరి.

యుద్ధవిరామపు టుత్సవములు

విద్యముగ లండనులో జరిగెను. చాతావరణము అనుకూ లముగ నేయుండెను. చాల నిశ్శబ్దముగ నుండెను. పనిపాటలన్ని యు ఆపుజేయబడెను. ప్రభుత్వకార్యాలయపు గవాక్షమునుండి చక్రవర్తిని ఉత్సవమునంతను పిలిచుచుండెను.

చక్రవర్తి, ప్రాంసు, మ్యూరూర్కు దేశములందు గ శియంత్యము అఖండముగ జరిగెను.

ఇటలీ ప్రభుత్వమును అధిక్షేపించు

రోము, నవం 11:- ప్యాసిస్టులకు కాంచె నకు వైరము పెరిగిపోవుచున్నది. రాచకీయపద్ధతులను నిషేధించుచున్నది. శాసనములకు విధేయతగ ప్రతి పదున్నాడు. దౌర్జన్యము ఖండించునటుల ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించుచున్నది. సక్రమపరిస్థితు లేర్పడునటుల జేయవలెను.

యూదులకు జాతీయ గృహము

వార్సా, నవంబరు 11:- వార్సాలో యూదులు పల న్నెయిను యూదులకు జాతీయవాసముగ ఏర్పరిచినందులకు సంతోషమును వెల్లెపుచు 7 వ వార్షికోత్సవము జరిపిరి.

మాంచెస్టరు నూలునడుకునంఘము

వారు వారమునకు 40 క్వి గంటలు అమెరికను ప్రత్రిని నడుకు యంత్రాలయములందు పనిచేయువలెనని గోరుచు న్నారు.

ఏథెన్సులో కమ్యూనిస్టులు

నేనల నెదుర్కొనుట

ఏథెన్సు, నవంబరు 12:- కానిల్లా దగ్గర కమ్యూనిస్టులు తీవ్రముగ నేనలతో ఖిలానిరట. కమ్యూనిస్టు పనివాండ్లు పాగాకును తీయకుండునేనలు ప్రయత్నించినటుల కమ్యూనిస్టులు. పోలీసువారిని ముట్టడించిరి. ఒక పైనికోర్కోగి చంపబడెను. ఒకనికీ గాయములు తగిలెను. 15 గురు పైనికులకు గాయములు తగిలెను. పైనికులు సుంపులపై తుపాకులను గాలిన్పుడు వారు బెడబోయిరి.

ఆల్బర్న్ దగ్గర గొప్పదాము

ను కట్టుటకు పునాదివేసిరి. వ్యవసాయమునకు మంచి నీటివనతిని గలుగ జేయునటు.

మరణవార్తలు

మిడిల్బర్క్ ప్రభువు, ఇరిడెలు నేనానులు చనిపోయిరి

ఎవరస్తు పర్వతారోహణము

ఎక్సెడివారి కష్టములు

విషయమైహిం ష్పిన్ గా రుపన్యసించిరి. ఒక్కొక్క 80 గలజముదూ రములో రెండు నిమిషములు విశ్రాంతి యుం డెడిది. ఒకగంటకు 80 మైళ్లు ఎక్కుగర్చిరి.

బర్మన్ హెడ్ ప్రభుని

ఇండియావయన మబద్ధము

లీపెల్లు, నవం 11:- తానును ఇండియాకు పయనమగుచు నని ప్రకటించిన సంగతులు అసత్యమని అన్ని పత్రికలందును బర్మన్ హెడ్ ప్రభువు ప్రకటించెను.

బ్రిటిషు పనిలేనివారిసంఖ్య హెచ్చుట

లీపెల్లు, నవం 11:- నవంబరు మాడవ తేదీతో అంత్య మగు వారమున 1212800 మంది పనిలేనివారు న్నారు. అక్టో బరు 27 తేదీకంటె 24770 ఎక్కువమంది అయిరి. పోయిన దిశంబరు 31 తేదీకంటె 57870 మంది తక్కువగ నేయున్నారు.

ఆస్ట్రేలియానాకలతగవు

బర్తరపుజేయబడిన పడవపనివారిడందరిని మరల పని లోనికి జేర్చుకొన్నాగాని కామన్వెల్త్ పడవ అన్నిటినికట్టివేసెద మని స్టేవర్టు యూనియనువారు ప్రకటించిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

మ్యాడ్రిడ్, నవం 12:- స్పెయినునేనలు వాడాదగ్గ మరాఠోనేనలను ముట్టడించెను. వైమానికతేజస్విరగములతో ముట్టడించెను. రిపులు పీడించబడిరి. పలాయనమైరి. స్పెయిను సైనికులు 40 మంది చనిపోయిరి. తుతగాత్రులైరి.

ఇస్తితుపాషాగారు

అనారోగ్యముగ నుండుట

లండన్, నవం 12:- ఇస్తితు పాషాగారి కింకను అనా రోగ్యమున నే యున్నదని కాన్స్టాంటు నోపిలువార్లు తెలుపు వి. కాన్స్టాంటు నోపిలునుండి వైద్యులను రప్పించిరి. ప్రా యుం ఇస్తితుపాషాగారు యూరపుకు వైద్యచికిత్సార్థము వెళ్ల వలసి వచ్చును.

వెంబీ ప్రదర్శనము

దొమినియనుల ఆమోదము

లండన్, నవం 12:- వెంబీ ప్రదర్శనమును సాగించుట కు తగినకారణము లున్న వాయును విషయమును చర్చించనక్కర లేదు. దొమినియనులు బ్రిటిషుపార్శి శ్రామికులతగినంత సహాయము చేసినచో ప్రదర్శనమును గావించెదమని బాల్విగారు మర తుతో ప్రకటించిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికా, న్యూజిలండు, ఇండియా దేశముల కిది ఇష్టములేదు. మాడదనుచున్నవి. కవడా, ఆస్ట్రే లియా, న్యూజిలండు కావలెననుచున్నవి. ఏకగ్రీవముగ ఎవరును గోరుట లేదు. ఈ ఏడు అనుకొన్నట్లు ప్రదర్శనము జరుగలేదు. అందుచే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవర్తక ప్రతిష్ఠకు భం గము రావచ్చును. కాని ఇప్పుడు అనుభవము గలుగుటచే సామ్రా జ్య సాధనసంపద అంతయు తోడ్పడినచో సామ్రాజ్యవర్తక మునకును, సామ్రాజ్య వికలతకును ఎంతయు లాభకరముగ నుం డును. అందుచే సామ్రాజ్యమంతయు తోడ్పడవలెనని మైముల్ పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది.

వేల్పుయనరాజు ప్రదర్శనము నిమిత్తము ఏర్పాటు జేసినవార లందరకును వందనము లర్పించిరి.

స్పెయిను తిరుగబాటు

సరియయిన ఏర్పాటు లేకుండుట

పారిశ్రామికులు అనుమానించబడుట

సిండికలిస్టులు స్పెయిను తిరుగబాటుకు కాకులని చాలమంది అనుకొనుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పరిస్థితులను లోబరుచుకొనిరి. ఈశాన్యము విప్లవోద్యమము స్పష్ట ముగ అడంచబడెను. ప్రాతపాలనమును ఆమోదించు రాచ కీయ వేత్త లీ యుద్యమము నేర్పాటు జేసినయియు అయ్యది బాగుగ జేయబడలేదనియు అందరును అనుచున్నారు.

పూర్వము పార్లమెంటు సభ్యులుగనున్న ఇద్దరు సభ్యు లను బట్టుకొనిరట. వీరు అతివాద రిపబ్లికనులు. ఇంకొక 40 మంది అరస్తుచేయబడిరి.

ఆస్ట్రేలియాగారు ఈజిప్టుకు 11 తేదీన బయలుదేరిరి. ఆరువారము లచట గడవెదరు.

మరాఠో విప్లవకారులు

సంధిప్రయత్నములు

జి.బ్రాల్మరు నవం 11:- ఎనిటెరిటాగారును, బెకహా డజీ ఆలీగారును నచ్చుటచే సంధిప్రయత్నములను జేయుట కుద్దేశించిరి అనుకొనుచున్నారు. స్పెయినుతో ఒడంబడికను జేసికొనుటకు అబ్దుల్ కరీంగారి కిష్టమని హడజాలీగారు ను చున్నారు.

రిపులతో పోరాటము

మ్యాడ్రిడ్, నవం 11:- స్పెయిను సైన్యములు రిపుల నెదుర్కొనెను. టిపరు వెలసిరాపం క్రిలో స్పెయినుసానము లను పీరు ముట్టడించిరి. మరాఠో విప్లవకారులు పలాయనమైరి. చాల నష్టముగలిగెను. స్పెయిను సైనికులు 50 మంది చనిపోయిరి. తరువాత కష్టములేకనే టిఫరును రిపుల బారినుండి తప్పించ గల్గిరి.

మెక్కా

లోదకా, వశం 11:—మెక్కాకు ఆమీరాల్ గారి సేవల పోవుచున్న వశం గతి నిజముగాదని విశేషంగా కార్యాలయము వారు తెలుపుచున్నారు. పరిశీలనల ద్వారానున్నట్లు.

లండనులో మహమ్మదీయ భవనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండనులో మహమ్మదీయ ముఖ్యభవనము నిర్మించుటకు గూర్చి ప్రోత్సహించుచు వెచ్చిమిస్టరు గజెటులో నొక వ్యాసము ప్రకటించబడినది. పార్లమెంటులో (ఫ్రాంసు) పెద్దమనిషి దివ్యమైన గ్రంథాలయము సభామండపము వైద్యశాలతో సహా నిర్మింపబడినదనియు దీనికి ధనసహాయము ప్రభుత్వమువారే ఒసంగియుండరనియు అందు నూచించబడినది. ఈ త్రవ ఆఫీసులో యిట్టి ప్రయత్నములకు ధనసహాయము జేయుగల వైఖణములు, రాజులు లేరు. ఇండియాలో నెక్కువమందికలరు. ఇస్లాముమతము విషయమున ప్రాన్సునుండి జరిగినది. ఇంగ్లాండు కూడ త్వరపడి అట్టి భవనమును నిర్మించి తనదేశములోని రాజభక్తిపరులకు మహమ్మదీయుల కోరికల నీడేర్చవలెనని ఆఫ్రికా హెచ్చరించుచున్నది. ఈ విషయమున యింకెట్టి ఆలస్యము జేయనవసరము లేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు 50000 నాణెముల నొసగినచో మహమ్మదీయులు మనీషు కట్టుటకును, విశ్వవిద్యాలయము నిర్మించుటకును మిగతా భవనమును ప్రోత్సహించే ధనాన్ని యొగ్గరు. కామను వెల్లులందు అన్ని దేశములను జాతులను దగ్గర చేర్చుటకు యిదియే ఉత్తమసాధన మని ఆవ్యాపరచతులు చెబుచున్నారు.

వలస రాజ్యముల సహాయము

ఆర్యసేన్ గోరుగూరు బ్రిటిషు వలసరాజ్యముల సహాయ కార్యదర్శి పదవి సంకీర్ణించిరి.

చిక్కువ్యాధులకు అద్భుతనివారణి

దీర్ఘ కాలమునుండి యిట్టిదని తెలియకుండునట్టి చిక్కువ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. నరములదుర్బలత్వము, నానడుముక్రింద తిమ్మగు, ఈరెండే నావ్యాధికి మూలకారణములు. బాధయున్న భాగములు చాలమట్టుకు చిక్కిపోయెను. నాకన్నులనుండి నీరుకారుచుండెను. మతియు అవి ముడుచుకొనిపోవుచుండెను. కన్నురెప్పను పైకెత్తుటకు వీలుకాకుండెను. నాదృష్టికూడ చాలవరకు తగ్గుచుండెను. నామూత్రము తెల్లగానుండెను. నావేళ్ళు వణకుచుండెను. తిరునల్వేలి జిల్లా, కృష్ణాపురవాసి యను, ప్రస్తుతం చెన్ననగరము, ఆర్మీనియన్ వీధిలో నెం 72 రు భవనమందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద ఒకమాసము బోషధములేను కొనినతరువాత నావ్యాధులన్నియు కుదిరి, నాఆరోగ్యమునందు క్రొత్తమార్పు గలిగెను. పాశ్చాత్య వైద్యులనేకులు కుదుర్చబాలనట్టి చిక్కువ్యాధిని పండితులువారు కుదిర్చి నా కారోగ్యము కలుగజేసినందుకు వారికి సేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. ఈ వైద్యులుగారు ఆయుర్వేదము నంతటిని చక్కగా పరిశీలించియున్నారు. మరియు ఆయుర్వేదచికిత్సపాశ్చాత్యచికిత్సకంటెను శ్రేష్ఠమైనదని రూపించుచున్నారు. రోగములచే బాధపడుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకై భగవంతుడు వీరికి దీర్ఘాయువు నొసంగవలె నని నాప్రార్థన.

ఎమ్. ప. దాసు

చీఫ్ ఆడిటరు ఆఫీసు, ఎమ్. అండు ఎన్. ఎమ్ రైల్వే, పార్కు టౌను. మద్రాసు. 30-10-22.

ఇంటివిలాసము:—14, టానా వీధి రాయపురము, మద్రాసు. (ప్రకటన నెం॥ 11)

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

ఆంగ్లేయ భారతసంబంధము

వికసీరుమహారాజాగారి యభిప్రాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

వికసీరుమహారాజాగారు రిట్యూ ఆఫ్ రిట్యూను పత్రికకు యిటు దలిపెను. భారతీయులు ఆవినుండియు అమితసాత్వికులు. బ్రిటిషుదేశముతో సంబంధము వీడినచో నెంత చూని కలుగునో వారికి దెలియును. భారతదేశములో ప్రజలయభిమతము త్వరగా మారిపోవుచుండుట గాంచి, ఆంగ్లనాయకులు భారతీయనాయకులతో సంప్రతించి ఆంగ్ల భారతసంబంధమును గట్టిపరచు ఏర్పాటులు జేసిన బాగుండునని సంస్థానాధీశులు కోరుచున్నారు. సంస్కరణల విధానమును విడిచిపెట్టి తిరిగి నిరంతరచర్యలకు గడంగుటకు చింతింపబడియున్నది. ఇట్టిచర్యకు గడంగవలసినదను పాపపు సలహాను బాధ్యత గలవారెవరును ఒసంగరు. ఇది బ్రిటిషుప్రజల యభివృద్ధికి ప్రతికూలము అభివృద్ధి కలుగుట కష్టసాధ్యమగును కాని ప్రతీకారచర్య ప్రమాదకరము. ఇండియను సంస్థానములపట్ల బ్రిటిషువారు తమ విధానమును మార్చుకొని యిప్పుడేప్పుడు విశ్వాసమును సానుభూతిని జాపుట సంతోషదాయకము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని దేశీయ సంస్థానములకును రాజకీయసంబంధము అచారములు ఉభయులకు లాభకరములుగా నుండవలెను. భారతదేశము ఎంత త్వరితముగా మార్పులు జెందుచుండ వీటి పతస్పరసంబంధము అచలనముగ నుండవలెను. దేశీయసంస్థానముల శమస్థితిని కొన్ని సత్వరముగ ఉభయప్రభుత్వముల రాజ్యాంగవిధానముల ననుసరించి పరిశీలించవలసియున్నది. అం దేమియైన మార్పులు జరిగినవేమో జూడవలెను. ప్రస్తుత మది తగినట్లు విచారించుటకు అవకాశము లేదు. పరిపాలనాకార్యభార మిప్పు డధికముగ నుండుటచే ప్రాంతాధికారులు ఇండియానుండి సంగ్రహించి యీవిషయమున విచారించుటకు అధికారయుతముగ ఉపసంఘము చేర్చబడవలెను. అట్టివిచారణ మున్నందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము ఇండియా కొసంగబడునపుడు చాల ఉపయోగపడును.

రీడింగు ప్రభువుగారు విరమించునపుడు నూతనప్రాంతాధికారి మంచినపర్థుడగువాని నియమించవలెను. బాగుగా నాలోచించి భార్యపుత్రాచారములను గమనింపకుండ తగినవానిని నియమించవలెను. ఇండియాలో పరిస్థితులు మారుచున్నపుడు ఆంగ్లేయులకు పని అధికమగుచుండును.

జాతిద్వేషముండునను భయముచే విశ్వవిద్యాలయములందు తీర్థులను ఉత్తమపురుషులు ఇండియాదేశమునకు రాజుండుచుండురు. అట్టిదేశీయు లేకుండ ఇండియాలో ఉద్యోగము జేయవచ్చునా రెండవ కేవలము సహాజే గాకుండ మనో ఎన్ని న్నటను గార్లవలె మతప్రచారకాభిమతి గలవారుగూడ రావలగునట్లు చేయవలెను.

అట్టివారిని బలవద్ద వ్రాతలకునియమించుటతో సరిపెచ్చక వారికి గూడ కార్యనిర్వాహణోద్యోగముల నిర్వహించవలెను.

ఉద్యోగులకుండచలసిన స్వభావము

మంచినపర్థుభావముగలిగి విశాలదృష్టితో సానుభూతిగలిగి పరిశీలనను పటించనిచ్చగించు సత్వపురుషులు భారతదేశీయుల వాంఛల సత్కరించువారు కావలెను. వారివాంఛల నీడేర్చు అవకాశము చిక్కినందుకు గర్వపడు ఆంగ్లేయోద్యోగులుండవలెను. వారు యేసంఘమునుండి వచ్చువారయినను మర్యాదస్థులుగా నుండవలెను. ఆలోచన శక్తియు నట్టిఅసంగత విమర్శనకై ఓర్పు యుండుకత్తియు నుండవలెను స్వాతంత్ర్యోత్సాహము ను రాజభక్తి లేమిగా నెంచువారు కాగూడదు. రాజకీయభివృద్ధి వాంఛ యీశుర్రాను, బ్రిటిషుసంబంధము తెంపుకొన గోరు అభిలాషగా నెంచరాదు. బ్రిటిషు ఇండియాకును దేశీయ సంస్థానములకు పరస్పర సంబంధము అతిస్పష్టముగ నుండవలెను. భారతీయుల సంకల్ప ప్రతిపదిచినపుడు భారతదేశములో ఉనికికి స్థిరమగును. ప్రభుత్వము ప్రజలకుపయోగకరముగ నుండుటయేగాక వారి చిరకాల వాంఛల నీడేర్చు యేర్పాటులు చేయుచున్నదని ప్రజలలో విశ్వాసము కలుగవలెను.

ఇండియాలో నిప్పుడు బలవత్తరమగు శక్తియే దన బాధ్యతాయుత పరిపాలనా వాంఛయు జాతీయతాభావము, దీనినిగర్హించని ప్రభుత్వవిధాన మేదియు నిలిచియుండవలెను.

రాటుముల స్థాపన

అమరావతి గ్రామంలో జరుగుచున్న శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి వేదాధ్యయన పాఠశాల విద్యార్థుల నూలుతీయుటకు గాను శ్రీ దేశిరాజు హనుమంతశాస్త్రిపంతులుగారివల్ల ౧౬ రాటులు లాసంగబడి అవి ౧౬-౧౧-౨౩ తేదీఉదయం ౧౦౧౮ లకు ఉత్సములు పగయిరాలతో స్థాపించబడును.

గోపాలుని రామలింగయ్య

వాతావరణస్థితి

1924 నం॥ నవంబరునెల 13వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యమండలము		ముఖ్యమండలము		ముఖ్యమండలము
	గత 24 గంటలలో	అత్యధిక	గత 24 గంటలలో	అత్యధిక	
గోపాలపురం	82.8	64.6	...	13.22	44.96
విశాఖపట్నము	82.8	70.4	...	14.44	37.09
కాకినాడ	81.8	68.6	...	15.81	39.09
మచిలీపట్నము	88.9	70.8	...	9.75	41.59
కర్నూలు	87.8	67.4	...	8.45	26.61
బళ్లారి	88.5	67.7	...	2.44	20.51
కడప	89.2	78.3	...	6.51	31.28
నెల్లూరు	81.2	72.7	0.07	15.51	37.98
మద్రాసు	78.9	73.1	0.88	15.68	50.74
కడపూరు	83.8	73.2	1.20	20.89	52.94
సేలము	85.8	71.9	0.14	5.41	39.30
కోయంబత్తూరు	85.7	70.6	0.19	10.29	22.29
తిరుచనాపల్లి	87.8	73.5	0.19	6.47	38.18
నాగపట్నము	83.7	75.6	0.04	19.04	54.98
మధుర	87.1	70.0	0.27	3.90	38.58
పాంబన్	89.1	77.4	0.30	3.26	37.00
తిరునల్వేలి	14.24	28.34
తిరునెల్వేలి	83.0	75.5	...	11.01	64.51
కొచ్చిన్	88.8	77.1	...	13.19	114.51
కాలికట్టు	87.8	76.1	...	18.61	117.16
మంగళూరు	88.5	75.3	0.09	8.44	125.68
తెంగుళూరు	81.6	64.8	...	2.90	35.37
మేరకార	78.0	62.5	0.27	4.94	125.46
కొడైకనూర్	59.9	51.7	0.02	8.89	62.18

సర్కారులు:—మేఘములు ఒకమోస్త్రుగ నున్నవి. విశాఖపట్నములో అద్భుత తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2½ నుండి రిక్త డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కు:—మేఘములు ఒకమోస్త్రుగ నున్నవి. ఆర్యుల చాలతక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—వర్ష పోతము సాధారణముగ నున్నది. కడపూరులో 1.20 వర్షించెను. మద్రాసులో 0.88 వర్షించెను. నెల్లూరులో చినుకులు బడినవి. మేఘములు ఒకమోస్త్రుగ నున్నవి. మద్రాసులో పగటివేడిమి 8½ డిగ్రీలు నెల్లూరులో 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దక్షిణమున తూర్పున చినుకులు విశయముగ బడినవి.

ఆర్. ఎన్. సామూరు, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞు.

అటవీశాఖయందు దుర్మోగుల తగ్గించుట

అటవీశాఖ యుక్త్యుల తగ్గించుటకు రెవెన్యూదేవరము నియమించబడిరి. వారు 100 కి, 15 గురిని తగ్గింపవచ్చునని నూచించిరి. అనగా మొత్తము 122 పదవులు. రిట్రెంచ్ మెంటు కమిటీవారుగూడ దీనిని బలపరచిరి. ఈ సూచనల ప్రకారము యీ క్రింది విధముగా తగ్గించుట కొప్పుకొన్నారు.

(1) చీఫ్ కన్స్టేబులుగారి నెం 18 చాఖలా ప్రకారము 84 పదవులు 1 మార్చినుంచి ఖాళీకావలెను.

(2) 6 ఫారెస్టరు ఫింఛ్ పుచ్చుకొందురు. వీరిసర్వీస్ ఫర్తి అయినది. 25 ఏండ్ల సర్వీసైనవారు 10 మంది యిక్కుముందు సర్వీస్కు పనికితారు. వీరు రిటైరు కావలసిన రోజునుంచి తగ్గింపులో లెఖి.

(3) మిగతా 22 పదవులు ఖాళీలనుబట్టి తగ్గింపబడును. నీలగిరి ప్రాంతమున సరిహద్దుల పరిస్థితులను అవసరముగా కొరబడిన 8 పదవులు అనవసరము. ఈ సందర్భమున ఆ పరిస్థితులనుగూడ ఆపబడినదాన అనటి ఉద్యోగులకు లెక్క వచ్చునని చెప్పబడియున్నది. సాత్ కనరాలోకికావలసిన రెండు పోస్టుల తాత్కాలికముగా నియమించబడుట కంగీకారమే. ఇవి కన్స్టేబులు ఇష్టముపెనున్నది. ఈ మంజూరు చేయబడిన రిజిస్టరు నెంబరు 168 (1924-25) అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

జాతీయమహాసభ: పునరైక్యము

గాంధీ - దాసు ఒడంబడిక

స్వరాజ్యపక్షనాయకుల యువన్యాసములు

వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారి లేఖ

నిన్నటిదినము సాయంత్రము గం 5.30 లకు గోఖలేభవనమున ఆంధ్ర, తమిళనాడు స్వరాజ్యసంఘముల తరపున "జాతీయమహాసభ పునరైక్యము" గాంచుటనుగురించి పలువురు స్వరాజ్యపక్ష ప్రముఖులు గంభీరోపన్యాసముల నొసంగిరి. శ్రీ యస్. కె. ఆచార్య (భా.కా.స) గారు అధ్యక్షతీతము నధిష్టించిరి.

సభాసభానులంకరించిన ప్రముఖులలో శ్రీమన్, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, యస్. సత్యమూర్తి (చె.కా.స) టి. రంగస్వామి, వేమవరపు రామదాసుపంతులు, టి. ఆదివారా యణశెట్టి (చె.కా.స) సి. గోపాలమివన్. (చె.కా.స) సి.ఆర్. రెడ్డి(చె.కా.స) స్వామి ధర్మానంద, అబ్దుల్ హమీదు ఖాను, బి. వెంకటరత్నము (చె.కా.స)గోనుగుట్ల సుబ్రహ్మణ్య శ్రేష్టి, వావిళ్ల శంకరేశ్వరశాస్త్రిగారు మొదలగు ప్రభువులు గలరు.

ధర్మమాతృప్రవము జరిగినపిదప వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు యస్. కె. ఆచార్యగారిని (భా.కా.స) అధ్యక్షులుగ నుపపాదించిరి. కరతాళధ్వనులు చెలరేగ ఆగ్రాసవాధి పతి ఉన్నతాసీనుడై ఉపన్యసించుచు వర్షాటంక మున్నను పెక్కండ్రు సభ్యులు సభకు విచ్చేసినందులకు వారికి జాతీయమహాసభయందును నాటిచర్చనీయాంశమునందుగల శ్రద్ధను వెల్లడి చేయుచున్నదనియు ఆసమయము శుభసమయముగపరిగణింపవలె ననియు పల్కిరి.

బెల్లమునందు జరుగనన్న వికమత్య దేశీయమహాసభ యొక్క విజయము నభిలషించుటకును, కాంగ్రెసునందు మన ఎల్లర ఆభిప్రాయములను ఒకేగమ్యస్థానమునకు కేంద్రీకరించి ఏకాశయబద్ధులై యుండుటకు నేడిట సమాజోపనారము.

బెంగాలు నిర్బంధము

లిట్టును రీడింగు ప్రభువులు బెంగాలునందు జాతీయోద్యమమునకు వ్యతిరేకముగ నిర్బంధవిధానము నవలంబించినందులకు మన మెల్లరము దేశమందలి వివిధపక్షములకు, సంఘములకు బెంగాల ఎల్లరును తమయసమ్ముతిని గనుబట్టుట త్యవసరమై యున్నది. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు, స్వరాజ్యవాదులు అరాచక పక్షమునందు పాల్గొనిరిని చెల్లడింప నుంకించిరి. కాని రాచకీయ పరిజ్ఞానము గలవా రెవ్వరును అట్టివానిచే మోసపోజాలరు.

మహాత్మాగాంధీకి ప్రీయతములును విశ్వసనీయులునగు దేశభంధుదాసు, నెహ్రూ మొదలగు నాయకులు పంపినసందేశమును నేడు కలకత్తాకు వెడలివచ్చిన స్నేహితులు ముచ్చటించగలరు.

భారతీయులు సంబంధించినంతవరకు ఈ ప్రభుత్వ నిర్బంధవిధానమువిషయమై ఎక్కుడు భేదాభిప్రాయములేదు. గొలిది. శ్రీనివాసశాస్త్రి తమ అందమగు వాగ్దోరితో లిట్టునరీడింగు ప్రభువులచర్యల సమర్థించిరి.

7 వత్సరముల క్రితము మనదేశమందుగల హోమరూలు ఆంధోళవాదినములను హృదయగర్భితులైనారు. ఆయుధ్యమనాయకురాలగు బెసంతుమ్మనేడు మనసమక్షమున లేకుండుట విచారకరము. బెంగాలునందలి శ్రీయుతులు, సుభాష.జం.ద్రబోసు, అనిలచరణరాయి, ప్రభువులు హోమరూలు దినములయందలి బిసెంటమ్మ, వాడియా, అరంజేలుగార్ల కన్న నెక్కుడుదూర్జన్యభూరితులును, ఎక్కుడు అరాచకులును గారని వినియత్సాహకముగ నామెకువి స్పష్టించెదను.

సంఘీభావము

కావునదేశమనందలి మితవాద అతివాదులు, బహిష్కరణవాదులు స్వరాజ్యవాదులు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణోత్తరేద్యమానలంబు లెల్ల పక్షములవారును ఈసందర్భముయందున చేతులు గలిపి దేశసేవకైయగోరెదను. ఈశ్వరకృపచే బెల్లముకాంగ్రెసునందు ఎల్లరాచకీయపక్షములు ఏకీభవించి దేశస్వాతంత్ర్యసంపాదనాభిలాషులు గాగలసంకల్పము నెరవేరును గాత! దేశమునందలి మూలములనుంచి ఒకేనివాదము వెలువడి దేశస్వాతంత్ర్య సుచిత్రకాలములో నే నిర్ణయించుగాక.

యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు:—వంగదేశజాతు కాంగ్రెసుతిరిగి సంపూర్ణ వికృతగతినియందుటకాకురత కనుబరచుచున్నారు. బెంగాలునందు కాంగ్రెసు, స్వరాజ్యసంఘములు తేర్చేయగావు. ప్రజాసామన్యమును, విద్యాధికులందు బహుసంఖ్యాకులును దేశభంధుదాసుగారినుసరించియున్నారు. విద్యాధికులలో స్వల్పసంఖ్యాకులెలుల తలంచినను బెంగాలునందలి అధికసంఖ్యాకులు రాజీ తీర్మానమున కామోదించినారనునది నిస్సంశయము.

ప్రభుత్వమువారు సుభాష.జం.ద్రబోసును నిర్బంధించినందున కలకత్తాకొల్పోయెనుమొత్తముమొత్తము స్వరాజ్యపక్షము, జాతీయోద్యమముపైను దాడివెడలిరి. నేడు బెంగాలుతమతో నిలబిలువరచుటకుభారతదేశమంతటిని వాంఛించుచున్నది. మహాత్ముడు తాను కాంగ్రెసువానియై డైన దాడి దేశపరిస్థితులనుతిజాగరూకతతో పరిశీలించుచుండిరి. ప్రతిపక్షమును ప్రతిజ్ఞాభిప్రాయమును శ్రద్ధతోగమనించుచుండిను. భారతదేశ నిజాభిప్రాయము నాతడు గమనించియుండిను. భారతీయులపై నాతనికి గల వశకరణ మేరికిని లేదు. స్వరాజ్యవాదులు మహాత్మునితో భేదించుటకు మిగుల విచారించిరి. ఆకనిష్టకైవై గల భక్తియభిమానము లొకవైపునను, దేశమునందలి రాచకీయపరిస్థితు లొకవైపునను లొక మొదలడినవి. మన మెల్లరము ఏద్రానికొరకు నిరీక్షించుచుంటిమో అట్టి అసహాత్ముని ఏకనాయకత్వము రాబోవుచున్నది. (కరతాళధ్వనులు)

సర్వప్రపంచమును, ప్రభుత్వమువారును మహాత్ముడే భారతీయ ప్రజాసామన్యమును మేల్కొల్పెననియు, వారు లేనికాంగ్రెసును, స్వరాజ్యపక్షమును చీలికలే యని తెలిసికొనిరి. మనదేశమందలి ఈ నిరంకుశపరిపాలనయొక్కయుదీనిని సమర్థించు ఇగ్గుడుదేశమందలి ప్రభుత్వముయొక్క సిద్ధాంతములు మనకు తెల్లమే యొయున్నది. కాంగ్రెసు తిరిగి వికమత్యముగాంచుట విధిగత్యవశ్యకమైనది. మహాత్ముడు 19-21-22 సం॥లో వలె దేశమును నడిపినట్లు నేనును మార్గదర్శకుడై బయల్పెడలిననే ఇయ్యది జయప్రదమగును. కాంగ్రెసునందు నాతో ఏకీభవించిన నా మిత్రులెల్లరు ఈరాజీ సంగీకరించగోరెదను. దేశజనుల నిజాభిప్రాయమైన మహాత్మునియాదేశము ననుసరింపగోరెదను.

కొన్నిలుకార్యక్రమము

స్వరాజ్యపక్షమువారు చేసిన శాసనసభా కార్యక్రమము మిగుల బాధ్యతాయుతమును వారి విధియున్నదై యున్నది. కాంగ్రెసుతరపున నిలచి మహాత్మునిచే కార్యక్రమ మొసంగబడినదై స్వరాజ్యపక్షము తనవిధి సంగీకరించుటలో తప్పియున్నందున జాలదు.

స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసుసభ్యులందరికీ సంఖ్యాకులను గలిగియున్నది. కావున శాసనసభయందు కాంగ్రెసుతరపున ప్రతిష్టంభనము సలుపుబాధ్యత వారికే వొసంగబడుట నిశ్చయము. దేశమునందన్ని రాచకీయపక్షములును మంచి యవకాశమును బోగొట్టుకొనినవి. అయ్యది కొనసాగిన ముఖ్య ఫలితము. దానికిదీప లభించగల ఫలితముకొరకు స్వరాజ్యపక్షములంబడుట ప్రయత్నించుచున్నారు. కనిష్ట సామన్యమాత్రము నందెను నమ్ముజాలను. స్వరాజ్యపక్షమువారి కొసంగబడిన ప్రతిష్టంభనవిధానము తమమాత్రములకు వ్యతిరేకమని మితవాద, బ్రాహ్మణోత్తరసంఘములు తలంచుచుండుగాత! వారెల్లరును బహిరంగముగ తమ యభిప్రాయముల వెల్లడించి స్వరాజ్యపక్షమువారికి సలహాలను నూచింపవచ్చును.

ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులెల్లరును బెంగాలునందలి నిర్బంధ విధానముపై తమ యసమ్ముతిని బ్రాతములకముగ తెలియబరచి తమధర్మమును గుర్తించెదరని విశ్వసించుచున్నాను.

నూలుచందా

మహాత్మునిచే ప్రథమమున నుపపాదించబడినది ప్రతివారు నడుకుటనుగూర్చి కాని ప్రస్తుతముమార్చబడినదిని ప్రతివారును,

వహితునూను పరిపవలయుననియే. ఇయ్యది సకారముగనున్నటుల దలంచెదను. ప్రజాసామన్యమునకును విద్యాధికులకును ఎక్కువకును విశ్వతా మాచకమైనది ఖద్దరు. ఈఖద్దరు ప్రపంచమునకును ఆశ్చర్యనిమగ్నతనుగ చేసినది. ఎల్లపక్షములవారును ఖద్దరును వృద్ధిజేయవలెను. ప్రతివారును తాము స్వయముగ వడికియొనను ఇతరులచే వడికించియొనను నూలును పంపవలెను. ఒక్కొక్కరు పంపినది వత్సరమునకు 1-2-0లు అగును. ఖద్దరు చౌకగాగలదు.

మహాత్మునిచే పునాదివేయబడి దేశనాయకులచే సుప్రతిష్ఠితులుగాబడిన ఈసూతన వికమత్యజాతీయ మహాసభయందెట్లు సభ్యులుగ జేరవలెను. మదరాసు తదితర ప్రాంతములకే నూత్రము వెనుదీయదు. ఇచ్చటనున్న యువకులెల్లరు బెల్లము కాంగ్రెసునందు తమకే క్రివంచ లేక పనిచేయగోరెదను. స్వరాజ్యపక్షమునకు అమితముగ సభ్యులను సమహర్షవలెను. నేను మహాత్ముని ప్రశ్నించగ "స్వరాజ్యము చేరువనున్నది" యని యామహాసీయుడు ప్రత్యుత్తర మొసంగెను.

బెంగాలునందలి ఈనిర్బంధవిధానము శాసనసభ్యులకున్న, దేశమంతటికిన్ని సహాయమున్నది. విద్యాధికులు వేర్వేరు రాజకీయకక్షలు, అంతర్విభేదములు వైమమ్యములు మాని సాధారణప్రజల నుద్బోధించి కృషిసల్పిన స్వల్పకాలముననే స్వరాజ్యము బడయగలము. దేశభ్రష్ట స్వరహితమైయున్న ను నపతిమితముగనుండవలెను. ఎవ్వరును దేశభ్రష్టుడుగా నుండుట అనమానకరమని తలంచుచుండుగాక!

వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు

మహాత్మాగాంధీగారిని స్వరాజ్యవాదులు తమపక్షమునకు లోబరచుకొనినటుల దేశములోకొందరభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంగ్లో హైందవపత్రికలును కొన్ని దేశీయ పత్రిక లీ యభిప్రాయమును బలపరచుచున్నవి. ఇయ్యది కేవలము న్యాయవిరణతము. బెంగాలు స్వరాజ్యవాదులపై ప్రయోగింపబడిన నిర్బంధములు దేశమందలి జాతీయోద్యమముపై ప్రయోగింప నుద్దేశింపబడినటుల మహాత్ముడు గ్రహించగలిగెను. దేశమందలి జాతీయసంఘటన నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు అణచజూచుచున్నారను నూతనలెల్ల మహాత్మునకు విదితమయ్యెను. మహాత్ముడు కారాగారవిముక్తుడైనప్పటినుండియు దాసు నెహ్రూ పట్టు మొదలుగాగల స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు మహాత్ముడు నాయకత్వము వహించినగాని దేశమందు ఉద్యమసాఫల్యము గలుగనేరదని తలంచియుండిరి. అందువలననే పలుమారులు, అనేక స్థలములందు మహాత్ముని సమ్యుతింపజేయుటకు తమ యావచ్చి నుపయోగించి ప్రయత్నించిరి. అప్పుడు మహాత్ముడు వారి కార్యక్రమమున కంతయు సుముఖిత గనుబరచియుండలేదు. కాని కాలక్రమమున పరిస్థితులు మార్పుకొనినవి. వారు తదనుకూలముగ స్వరాజ్యపక్ష విధానమునకు తమ సమ్ముతిని తెలియజేసిరి.

ఆంధ్రదేశము

ఆంధ్రదేశమందు దీనిని నిరసించువారు కొందరుగలరు. కాని ఆంధ్రదేశమందలి అధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయము స్వరాజ్యపక్ష విధానమునకును, గాంధీదాసు ఒడంబడికకును అనుకూలముగ నేయున్నది.

ఆంధ్రదేశమందలి నాయక వారాపత్రికలలో నొకటియగు ఆంధ్రపత్రిక ఈ విషయములో సరియగు సలహా నొసంగుటలేదు. ఆరుకలముల సంపాదకీయ వ్యాసమును స్వరాజ్యవాదులు పూర్వము గావించిన పాపములనున్నిటిని పోగొని ఇకముందు వారటు లావర్తకుండుచుగాతయని వ్రాయును, కాంగ్రెసుతరపున స్వరాజ్యవాదులు నేర.వేర్ప బోవు కార్యక్రమము విషయమై ఏమాత్రము వ్రాసియుండలేదు.

నేను దానికిబదులుగ పలుప్రశ్నలతో నొకవిమర్శనను పంపగ, స్వరాజ్యపక్షమునకు జేరిన సత్యమూర్తిగారు చెప్పిన దానినే మేము తెలుపుచున్నారనుటకన్న వేరేమి కారణము గనుబరచియుండలేదు. అట్టి పొరపాటు లేవియు ఆంధ్రపత్రికను తప్పుత్రోవ నడిపించుచుండుగాక యని తలంచుచున్నాను. ఆంధ్రదేశమున కంతయు నిదియొక్కటే ప్రాముఖ్యత గాంచినదిపత్రిక. కావున ఆంధ్రసోదరులెల్లరు ఈవిషయమునందలి ప్రాముఖ్యతను గమనించెరనియు ఆంధ్రపత్రిక సమంజసముగు సలహా నొసంగునని విశ్వసించెదను.

ఆంధ్రదేశీయులు మహాత్మునికి ప్రీయమగు సహాధ్యాయులని ఎన్నుబడియున్నారు. తమ ఆభిప్రాయములకు మహాత్ముడనుకూలుడై యుండునపుడుమాత్రమే వారు మహాత్ముని తలపై నడుకొని, భేదించినపుడు తాను పిడిపోయెదరా?

ఆంధ్ర రాష్ట్రము సభ్యులందు స్వరాజ్యనిర్వచనమువిషయమై ప్రతిపక్ష తీర్మానమునకై సభ్యులెక్కువగు ఆతురత గనుబరచిరి. ఇదివరకు హజరతు మోహనీగా రిటువంటి కాంగ్రెసులో నాదించిరి. నేడు వారు స్వరాజ్యపక్షము నలంబించి పనిజేయుటయే స్వరాజ్యపక్షము ప్రతిపక్షమునకు విముఖత గనుబరచుట లేదని తెల్లముజేయుచున్నది. స్వరాజ్య కార్యక్రమమందు స్వాతంత్ర్యము తోసివేయబడలేదు.

దేశవిముక్తికి కాసనసభలందు ప్రతిష్ఠాంశనవిధులు రాజకీయకార్యక్రమము దొక విధాన మని మేము విశ్వసించుచున్నాము.

జహాత్తుని యథాస్థానమున నాయకత్వముండుచుటకు దేశమందు సంఘీభావ మత్యవసరము.

రంగసామి ఆయ్యంగారు:— మాట్లాడుచు స్వరాజ్యవాదులు నూలుచందాకు సంపూర్ణామోదమును గనుపరచిరనియు తదుద్దమ నాయకులగు దాగు నెవరూ రాజకీ సమ్మతించి తమసంతకములను చేసిపిదప స్వరాజ్యవాదులు అందుల కంగీకరించినని నిస్సందేహముగ చెప్పకనే తెలియుచున్నదనియు, దేశభక్తిగల ఏభారతీయుడైనను ఈసమయము దిట్టితీర్మానము నామోదిం చుట విధియై యున్నది. తమ మనస్సాక్షికి విరుద్ధమైన దేదీయు ఈ సమస్య విధించుటలేదు. దేశముయొక్క ఆర్థికస్థితి బాగుపడుటకు, అయ్యది దేశముయొక్క విముక్తికిని ఖద్దరు అత్యంత సహాయకాఠిగాన దేశమంతటను విరివిగ వ్యాపింపజేయబడవలెను. విదేశవస్త్రమును దేశమునుండితొలగిండుటకు ఖద్దరేయాలాధారమని మహాత్ముని యుద్దేశము. ఎల్లరము ఖద్దరుసమస్య విషయమై మేమికభావము గలిగియున్నారము. రాజకీయప్రాముఖ్యత ఏమని? మన మీఖద్దరును వృద్ధిచేసి దేశమునకు వలయు గుడ్డపై మనమీదనే ఆధారపడగలిగినచో బ్రిటిషు ప్రజలున్ను, ప్రపంచ మంతయును తమ వస్తుసామగ్రి లేకయే భారతీయులు స్వయంసహాయమునై నాధారపడియుండగల రని తెలిసికొన జాలుదురు. ప్రభుత్వము వారిని కేవల కుమ్మరిప్రియులతో వ్యవహరిండుట నిద్రమయోజనకారి. నిజమగు కృషి గనుబరచవలయును అట్లు లాసర్వీసువుడే మన వాంఛల నీడేర్చవారు సునీధు లయ్యెదరు.

స్వరాజ్యపక్ష విజయము కాంగ్రెసునందలి వివిధపక్ష సంఘీభావమునైనను, కృషివైనను ఆధారపడియున్నది. గత వత్సరము అనేకులు స్వరాజ్యవాదులు కాన్పిలునందు అత్యల్ప సంఖ్యాకులై యుండిరినియు అధికసంఖ్యాకులు గాజాల రని పరిహాసించిరి. అప్పుడు మేము మిన్నకుంటిమి. నేడు స్వరాజ్యవాదులే పలువోట్ల కాసనసభలందు అధిక సంఖ్య గలిగి యున్నారు. ప్రజలయందు భేదముల గల్పించుటయందు నిరంకుశ పరిపాలన ఇంక నెలంపించజాలదు. అన్నిపక్షములవారి కలయిక ముఖ్యము.

ప్రథమమునుండియు మహాత్ముడు స్వార్థపరత్వమును నిరసించియుండెను. తాను సమంజస మని విశ్వసించిన విషయము కాకకు సర్వ మర్పింప సంసిద్ధుడాయెను. ముమ్మలనుండి పలుమారులు భేదాభిప్రాయముండెయ్యెను.

కానకాల్లంపునము

నకు సమయము వచ్చినప్పుడు మేము ఏమాత్రము వెనుదీయము. అట్టి కానకాల్లంపునావశ్యకత సమీపించుచున్నది. దేశమందులకు సిద్ధమని స్వరాజ్యపక్షమువారు తలంపుచో అట్టి విధానమును నడపుటకు నే ముంచంజ వేయగలము.

రాష్ట్రీయ కాసనసభలయందు, భారతకాసనసభలయందు ప్రజానియమిత సభ్యులెల్లరు ఏకీభవించి బెంగాలు నిర్బంధముల రద్దుపరచినగాని ప్రభుత్వముతో సహకారముయొ డనునిరాజప్రతినిధిగారికి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియబరచిన ప్రభుత్వమువారికి పాఠమును బోధించి ఫలాశయముల గాగలవని చెప్పగలను.

టి. ఆదినారాయణచెట్టిగారు పర్యవేక్షించుచు 1921 సం॥ ము హిందూదేశచరిత్రయందు ప్రాముఖ్యత వహించిన దనియు మహాత్ముడవుడు దేశమంతటికిని చక్రవర్తివలె ఆజ్ఞల నొంగజాలెననియు, పరిస్థితులు మార్పుజెంది అయ్యది మహాత్ముని నిర్బంధముగ పరిణమించినది. దేశీయులెల్లరు నిరుత్సాహులైరి. అతరి కొందరు నాయకోత్తములు ఒక కార్యక్రమమును దేశమున కిడిరి.

దీనిచే భారతేశ్వరుడని రాజకీయచరిత్రయందు గొప్పమార్పు గలగనున్నది.

జహాత్తుడు హిందూమతని జతత్వమును గ్రహించినవాడు. అట్టి లోకోత్తరుడు, దేవాంశసంభూతుడు నేడుకరావలంబ మొనగుటెంతయు శ్రేయస్కరము. సంఘీభావము ఎల్లరకు గలిగి తీరవలెను. అయ్యది బెల్లము కాంగ్రెసునందు స్థిరపరపబడవలయును.

పిదప ఉపన్యాసములు తమిళనాడు కాంగ్రెసువారు తమభర్తృమును గురించి స్వరాజ్యముకొర ముద్వేగజితోత్సాహముతో కృషి సలుపవలెననిరి.

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు కలకత్తాయందు గావింపబడిన కాంగ్రెసుపక్ష నాయకుల సమాధానమునకు సంతకమును జెల్లిబుచ్చుచు, అందులకు కాగతుడు అవమానప్రజ్ఞగల మహాత్ముడేయనియు, దేశీయులు తమలో తాము సహకార మవలంబించి ప్రభుత్వమువారి తోడనే సహాయనిరాకరణము ప్రయోగింపవలయుననియు, బహిష్కరణవాదులు స్వరాజ్యవాదులు నిర్యాకార్యకములను ఖద్దరును అంగీకరించెదరు గాన ఇరుపక్షములు భిన్నములు గావనియు సహాయనిరాకరణతత్వమునే స్వరాజ్యవాదులు కాసనసభలయందు ప్రయోగించు చున్నారనియు దేశీయుల దృష్టి బాత్వైత్యకము తద్వారా స్వరాజ్య సంపాదనకు మరల్పవలెనని నుడివిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు కరతాళములు ప్రతిస్పందింపలేచి యుపన్యసించిరి.

“బెంగాలునందీ నిర్బంధవిధానము కాంగ్రెసు పక్షముల సఖ్యత నొడగూర్చునని తలంచినవారిలో నేనొకడు. కాంగ్రెసు సందెక్రొత్త ఆచికాలములో గజగనున్నది. ఇందులకు లెట్లను రీడింగు ప్రభువులు నిరపమానసహాయ మొనర్చినారు (కరతాళ ధ్వనలు)

పిమ్మట ఉపన్యాసములు గాం॥ వి.యస్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి వ్యాసము ను విమర్శించుచు శాస్త్రిగారు తమ బుద్ధిశక్తిలక్ష్య, కార్యదీక్షను దేశసేవకు వినియోగించవలసినయు వాటితోద్బాటు, నేవ కాంగ్రెసు వాంఛించుచున్నదనియు, లెట్లెటువచ్చుగారును ఉపన్యమందు పాల్గొని ఐకమత్యము నొడగూర్చవలెననిగోరిరి.

స్వరాజ్యపక్షము నణగద్రొక్కటకే ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధములను తలపెట్టినారు. దాదాపు 60 లేక 70 ఫలములు సోదాచూచినారు. ఒకబాంబుగాని ఆయుధముగాని చూపెట్టగలిగినారా? లేదు. అట్లుండియు ప్రభుత్వమువారు తమతప్పిదము నంగీకరింప నాదార్శమును జూపజాలకపోయిరి. నిర్బంధింపబడినవారిలోదాదాపు ఎల్లరుస్వరాజ్యపక్షప్రముఖులే. విచారణ కవకాశమిచ్చెడి అడ్డి నెన్ను మొదటిభాగముక్రింద నెవ్వరును నిర్బంధింపబడలేదు. విచారణకట్టియవకాశమొసంగని రెండవ భాగముక్రిందనే ఎల్లరు నిర్బంధింపబడిరి. ఏదిఏమియునను నిర్బంధింపబడిన ప్రముఖులపై నేడయైన దౌర్జన్యకార్యములను ప్రభుత్వమువారు రుజువుపర్చగలిగారా? అట్లువారు తలంచిన రీడింగుప్రభువుగారు భారత కాసన సభ్యుల తో నీ విధానమును ప్రవేశ పెట్టి విషయమై ఏలనలప్రదింపలేదు? వారి వాదనలు సభ్యులను సమృద్ధింపజేయజాలనని వారికి బాగుగ తెలియను.

గాంధీ-దాసుబడంబడిక

మిగులదీర్ఘముగ చర్చించి తయారుజేయబడినది. బహిష్కరణవాదులు, స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసులో ఏకీభవించి ఇతరులను తమయందు జేర్చుకొనవలెను. దేశమునందలి వేర్వేరుపక్షములవారెల్ల కలసి కృషి సలుపవలెను.

నూలుచందా, ఖద్దరుధారణవిషయమై అన్నిపక్షముల వారు ఏకాభిప్రాయమై యున్నారు. బహిష్కరణవాదులు మహాత్మునియొద్దేశముననుసరింపగోరెద. కాసనసభలందలి ప్రజానియమిత సభ్యులెల్లరు బెంగాలునందలి నిర్బంధములకు తమయన మృతిని చెల్లిబుచ్చవలెను. బెంగాలు నిర్బంధములపై నొక్కమాటపట్టుటకు మంత్రులకు తీరుబడి లేకపోయినది.

నిర్బంధింపబడిన 60 లేక 70 చుండి ప్రముఖులు దాదాపు ఆంధ్రులు బ్రాహ్మణైత్యులని బ్రాహ్మణైతరవర్తమువారు గమనించెదరుగాక, మీరెల్లరు శ్రద్ధవహించి ఈ కార్యక్రమమును జేపట్టెదరని నమ్ముచున్నాను.

బి. మెకలరత్తుగారు (చె. కా. స) ఆంధ్రమున ఉపన్యసించుచు బెంగాలు నిర్బంధములు దేశమునంతను ఆందోళనపరచుచున్నవనియు, అయ్యది స్వరాజ్య సంపాదనానుకూలమే యనియు, బాధానుభవమువలననే మన యుం దైకమత్యము గలుగుననియు. జహాత్తుని అభిప్రాయములను, పదక్షులను ఆర్థముచేసికొనుటకే కొలదిమంది మహామూలకే అలవియగుననియు, మహాత్ముడు ప్రజాసామాన్యమునకు ప్రబోధముగలిగించ పాటుబడువాడనియు, ఖద్దరు అభివృద్ధిజేయవలెననియు, హిందూమహామృదీసు సంయోగము గుదిరిననేగాని ముందుకు నడునజాలవనియు అస్పృశ్యతానివారణమునకు గడంగవలెననియు గాంధీదాసు యొడంబడిక నెల్లరు నామోదించి ఏ మాత్రము నిరుత్సాహులుగాక పనిజేయవలెనని పల్కిరి.

అధ్యక్షులు అంతోష్ఠవన్యాసమునందు దేశమునందుండు పక్షములవారిలెల్లపాటుబులెత్తి మేమపక్షములులేవనియు, ప్రజలదౌర్జన్యరహితమునైనను ప్రభుత్వము దౌర్జన్యమునైనను ఆధారపడియున్నదనియు అట్లులైనను ప్రజలే తమ కారితీయతకు ఆందోళనచే విజయము గాంచగలరని నుడివిరి.

అమితోత్సాహము చెలరేగ సభ ముగింపబడెను.

నిన్నటి ప్రసంగము

వేమవరపు రామదాసువంతులుగారిలేఖ

గాంధీ-దాసు బడంబడికను గురించి నేను వ్రాసినలేఖను ప్రచురించి తాము సమాధాన మొసంగినందుకు నాకృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములను తమ కర్పించుచున్నాను. తాము వ్రాసిన సమాధానములో సత్యమూర్తిగారి అభిప్రాయములను స్వరాజ్య పార్టీవారి సిద్ధాంతములుగా గ్రహించిన విషయము తప్ప తక్కిన అన్నివిషయములతో నే నేకీభవించుచున్నాను. తా మాంధ్ర దేశమునకు జేయుచున్న మహోపకారము నేను తెలియనివాడను కాను. నేను ఆంగ్లపత్రికలకంటె ముందుగా తమ పత్రికనే పత్రిదినము చదివి ఆనందించు చుండును. తాము మంగళవారమునాడు బడంబడికను గురించి వ్రాసిన సంపాదకీయవ్యాసమును ఈదినమే చదివితిని. నేను నిన్నరాత్రి గోక్లేహాల్లో మాట్లాడినప్పటికి చదువలేదు. అందువలన బడంబడికవిషయములో తా మాంధ్రదేశీయులకు సరియైన సలహా నిచ్చియుండలేదని చెప్పేతిని. నేను చెప్పివేషయము పరియైనది గాదని మీరెండవ వ్యాసము నీదినము చదివి గ్రహించితిని. నే నట్లు నిన్న ప్రసంగించినందుకు నన్ను మన్నింప వేడెదను.

గాంధీ-దాసు బడంబడికను అంగీకరింపు డని మీ రాంధ్రులను ఉద్బోధించియుండుటచే ఆంధ్రులట్లు చేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

వే. రామదాసు.

బర్తా ప్రభుత్వము

నూతన హోంమెంబరును ఆటవిశాఖ మంత్రియు

ప్రమాణములను కై కొనిరి

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

రంగూను, నవంబరు 12:— నూతన హోంమెంబరును గౌరవనీయుడునగు యు. మెకలరు, నూతన ఆటవిశాఖమంత్రి యగు యు. పుగార్లు గవర్నరుమెంటు భవనమున జరిగిన సమావేశమున నందు ప్రభుభక్తిని చెల్పుటకును ఉద్బోధకరహస్యములను నెల్ల డి చేయకుండుటకును ప్రమాణములను చేసిరి. పిమ్మట గవర్నరుగారి ప్రసంగముగావించిరి:—ఈసమావేశమునుండి మనమునిచ్చుమిం చుటకు పూర్వముకీర్తిశేషు లగు ౪౮ మాంగుకిన్ గారిమరణము చెగలిగిన తీరరానినష్టమును నేను మరియొకసారి చెప్పుచున్నాను. ఆయనప్రసిద్ధ పురుషుడు. దేశమును విశ్వాసముతోను భక్తితోను గొల్చెను. నేటిఉదయము వరకును బర్మాపైకొద్దలో న్యాయమూర్తిగనున్న మెకాంగ్ గారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ నిర్వహణమునకు సహాయ మీయవచ్చి నందులకు యీ రాష్ట్రీయయొక్క అదృష్టముని చెప్పవలసి యున్నది. ఈయన యొక్క ఆపారమైన బుద్ధిమాత్మ్యత ఎల్లరకును చెల్లిన విషయమే. అట్టివారు కీర్తి శేషులగు సర్ మాంగ్ కిన్ గారిస్థానము లంకరించినందులకు నాకెంతయొ సంతకముగ నున్నది. డెల్లియు ఎ. మాంగ్ గింగారి అనుభవము మనకీక లభింపదు. వారిహస్తగ తమందున్న జేక్కుకాఖిలపై వారుగైకొనిన శ్రద్ధయు గ్రహించిన లాభములును పొందిన అనుభవములును ప్రభుత్వమువారికి లభింపవు. ఎల్లరీయన యందు విశ్వాసము జూపెదరు. కాని వారుమోక్షోర్థ న్యాయమూర్తిగా వెడలుచుండుటచే ఆంధ్రులను సంతోషించవలయును. అందుచే బర్మారాష్ట్రీయమునకు నులాభమే. ప్రజాపితజీవనముందు అగ్రస్థానములంకరించుచున్న గౌరవనీయులగు యు. పుగారిని వీరిస్థానమున బనిసల్పుటకు అవకాశము చిక్కినందులకు నాకెంతయొ సంతోషముగ నున్నది. యు. పుగారు పరిశ్రమను ఆచారములను, సంప్రదాయములను, సమభిప్రాయములను, సామరస్యమును పెంపొందించెదరని నానమ్మకము.”

నూతన హోంమెంబరుగారును మంత్రియు నేనుఅక్షిసు నకువెడలి పనిజూడ ప్రారంభించిరి. (అ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

తపాలా ప్రకటనము:— కొల బో మీదుగా మారినను పోత తపాలా 16 తేదీ రాత్రి 8.25 గంటలకు మూయబడునని తపాలాధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

మొబిలైజేషన్ గీత సభ:— ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు గోపాలనాథుల గారి స్కూలులో బెంగళూరు నాగరత్నము పాటకప్పేరి చేయును.

వరదనహోయ సంఘసభ:— రేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు మహాజనసభా మండలిమున వైసభ జరుగును. సభ్యులందరు రా ప్రార్థితులని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

అడయూరులో కాలక్షేపము:— తిరుమాకొత్తి మతి మీనాక్షిఅమ్మతో గరుడగర్వభంగమున శనివారము సాయంత్రం 7.30 గంటలకు అడయూరు కృష్ణమందిరములో హరి కథగా చెప్పబడును.

పడవ బ్రాహ్మణేతరసమావేశము:— వాయదా వేయబడిన వైసమావేశము డిసెంబరు 25, 27, 28లలో జరుగును. డిసెంబరు 26 తేదీని జప్తిను ఆగివుల విషయ నిర్ణయసభ జరుగునని కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నారు.

పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు :— మదరాసు శాసనసభయందు సుంబూరుజిల్లా ప్రతినిధులలో నొకరగు పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు మదరాసు రాష్ట్రీయ శాసనసభా స్వరాజ్యపక్షమునందు జేరిన మాట చెలియుచున్నది.

ఒకవిజ్ఞప్తి:— పండిత డి. గోపాలచార్యులవారి ఆయుర్వేదశ్రమముతో సహాయ యజమానత్వము వదులుకొని నేను 1/140 బ్రాహ్మణలో మలబారు ఆయుర్వేదప్రొద్దు అను పేరుతో మందులకాల పెట్టుచున్నానని ఎన్. మాధవమూర్తి గారు వ్రాయుచున్నారు.

దక్షిణ హిందూదేశ మహమ్మదీయ విద్యా సంఘము:— వైసభ కార్యనిర్వాహక సభసభ 8 తేదీన గౌరవనీయులగు సర్ మహమ్మదజిల్లా సాహెబ్ గారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ఆందులో మాల్దీసుమహమ్మద్ నయి మూల్ రహిమాన్ సాహెబు ఎం. ఏ. ఎఫ్. యం. యు. గారి నేతన కొనియాడుచు యొక తీర్మానము గావించిరి ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడినది.

తెన్నీసు పోటీలు:— బెజవాడలోని లోకమాన్య బాలగంగాధరలింగ స్మరణ తెన్నీసు సంఘమువారు డిసెంబరు 28 తేదీ నుంచి పోటీలు జరుపుదురు. పోటీకన్నీ విధముల క్లబ్బులవారు రావచ్చును. (మదరాసు రాష్ట్రము హైదరాబాదులో వారు) వ్యక్తులకు హేమరజిత పతకము లీయబడును క్లబ్బులకు కప్పు లీయబడును. కప్పులొక్కచో నుండవు. ఏటీలు. పోటీల గెలుపు వారికీబడును. క్లబ్బులకు భోజనవసతులుచిత్తును.

తారీఖు (డిసెంబరు) లోగా అన్నివిషయములు తెలుప వలె తిను. ప్రవేశమును జంటలకు 6 రుపాయల ఒక్కరికి 4 రుపాయలు.

వి పట్టాభిరామయ్య, గౌరవకార్యదర్శి,

రాకపోకలు:— రెఫ్. కోర్. మెకానిక్ ఐ. ఎం. ఎస్. పిబిస్సు జనరల్ యిన్స్ట్రక్టర్, డా॥ కె. టి. మేహ్రా పబ్లిక్ హెల్త్ డైరెక్టర్. ఎం. ఇ. కాన్ మెన్ రివిన్యూ బోర్డు ప్రభుత్వసభ్యుడు యాభైవయం వచ్చిరి.

పి.కె. వణ్ణుగం చెట్టి (ఎం. ఎల్. ఏ) కోయంబుతూరు నుండి, కె. ఉప్పిసాహెబ్ మలబారు నుంచి, కెప్టెన్ జి. డి.సి మార్షల్ యాభైవయం వచ్చిరి.

లాకారేజిలో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగానున్న పి. చెం చయ్యగారు ప్రీవీకౌన్సిలులో పనిపుడి బొంబాయి మీదుగా యింగ్లాండుకు నిన్న రాత్రి బయలుదేరిరి.

ఈసందర్భములోనే వ్యతిరేకుడుగా వున్న డా॥ స్వామినాథగారు యూరోపి వెళ్లుదురు.

కొలబో తార్లదేవప్ప, కేసె గిల్స్ గార్లు యాభైవయం వచ్చిరి. వారు గవర్నమెంటు ఇంట్లో అతిథులుగ నుండి 16 తేదీ కలకత్తాలో జరుగు ఏపిస్కోపల్ సిన్డేట్ ఈరాత్రి పోవుదురు.

కీర్తి శేషులగు - బీ ఆమ్మ ను గారు

ఆలీ సోదరులను కన్నవీరమాత

మాలానా మహమ్మదాల్లీ, మాలానా మోతాలీగార్ల మాతృదేవతయును దేశభక్తురాలగు నాయకమణియునగు బీ ఆమ్మనుగారు నిన్న 12 వ తేదీ రాత్రి 2 గంటలకు ఢిల్లీ నగరమున మృతి నొందిరి. ఈ వృద్ధ తదస్విని కొంతకాలమునుండి వ్యాధిగ్రస్తురాలై యుండెను.

ఒడంబడిక

ఎంగ్లండ్ లో మహాత్మునివ్యాసము

నేను స్వరాజ్యపక్షమువారికి సమర్పించగల దానినంతను సమర్పించుటకు తగినత్యాగతక్కిని నాకొసంగినందులకు నేను భగవంతునకు ప్రణమిల్లుచున్నాను. నేను నా మిత్రులను చలించిన దానికంటె అధికముగానే నేను వారికి సమర్పించ గలిగితిని. స్వరాజ్యపక్షమువారు నాకవకాశ మిచ్చినందులకు నేను కృతజ్ఞుడను. నిష్పక్షంగా అసహాయవాదినే యైనను నేను స్వరాజ్య పక్షమువారి భావములను సహించుటయును వారితో కలిసి పని చేయుటనేగాక చేతనైతంతవరకు వారిని బలపరచుటగూడ నాకు విధియొప్పునది అసహాయాద్యమును యొక విరమింపబడునని నాకు గట్టి నమ్మకము కలదు. కాన స్వరాజ్య పక్షము వారి విధానమున కెట్టి ఆక్షేపణయును కలుగదనుట నిశ్చయము.

అసహాయాద్యమును విరమింపబడినను దాని యందు గట్టి నమ్మకముకలవా రెప్పటికిని అసహాయ నాడులుగానే యుందురు. అట్టి నమ్మకములేక కాంగ్రెసువారి ఆజ్ఞయను కారణమున విధిలేక అసహాయాద్యమును నవలంబించినవా రిప్పుడు దానిని వదిలివేయదలచినచో వారి కవకాశ మేర్పడును. అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

II నిర్మాణవిధానము

నిర్మాణవిధానమును గూర్చియైన అన్ని పక్షముల వారును కలిసి పనిచేసినచో దానివలననే ఆత్మనిర్వాసమును క్రియాపాటనును కలుగగలవు. రహస్య విప్లవసంఘములుగాని బహిరంగ దౌర్జన్యవిరహితశాసన తిరస్కారముగాని మనకనకము లేదు" అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

III ప్రభుత్వ ఋణము

"81.12.22 వ తేదీకి పిమ్మట దొరతనమువారు చేసెడు ఋణములకు దేశీయులు బాధ్యులు గారు" అను తీర్మానము గయా కాంగ్రెసుమహాసభలో ఆమోదించబడినది. ఇది చాల సముచితము స్వరాజ్యప్రభుత్వ మేర్పడినపుడు అంతకుపూర్వముండిన ప్రభుత్వమువారు అసగా యిండియానుంత్రిగ్గాని యిండియా దొరతనముగాని చేసిన ఆర్థిక వ్యవహారములగుర్చి నిష్పాక్షికముగా విచారణచేయుట చాల న్యాయము" అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

ప్రీవేండ్ములో బహిరంగసభ.

12 వ తేదీ సాయంకాలము ప్రీవేండ్ములో బహిరంగ సభ జరిగినది. మహారాణీగారి సందర్శనమును గూర్చి పద్మనాభ పిల్లగారు వివరించిరి. "ఇక శాసనసంఘములో హెచ్చుమంది సభ్యుల నొకరించుటకే మేము ప్రయత్నింపవలసి యుండును. ఆయాతాలాకాలలోగూడ బహిరంగసభలను జరిపి నియోజిత సభ్యులందరును అనుకూలముగా ఓట్లు యిచ్చుటచే చేయవలసి యుండును. అని పద్మనాభపిల్లగారు తెలిపిరి. రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగిసినది. జతవారు వెడిలిపోయిరి. (అ.ప్రె.)

ఒడలరాకపోకలు

బొంబాయి, నవంబరు 12:— యస్. యస్. పిటి ఆఫ్ కాంట్రెబుట్ ఒడ కరాచీరేవునుండి 9 వ తేదీని ప్లిమత్తురేవు చేరెను.

యస్. యస్. సింధియా ఒడ ప్రయాణికులతో మాన్య లీసునకు ప్రయాణియ్యెను. బహారీను ప్రయాణికులతోను యస్. యస్. ఖాండలా ఒడ బొంబాయినుండి డర్బనునకు ప్రయాణి పోయెను.

స్వాతంత్ర్య సంతోషము

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి లేఖ

"ప్రవిడిరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులందరును తిరుకణ్ణామలేలో జరుగనున్న రాష్ట్రీయ సభకు వచ్చెడు ప్రతినిధులందరును కాంగ్రెసు వారిలో మరల ఏకీభావము కలుగుటకు తగినరీతిని పనిచేయువలెనని కోరెదను. ఇప్పుడు మిక్కిలి గొప్ప విషయస్థితి కలిగినది. ఇప్పుడు మనకు కలిగిన అవకాశము గూడ చాలగొప్పది. మనమందరమును కలిసి ముందంజవేయుటకు ప్రయత్నింపవలెను. తిరుకణ్ణామలేలో జరుగుసభకు క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యులందరును ముఖ్యముగా రా గోరెదను.

రాజప్రతినిధియై టిట్లనుప్రభువును అమలులో పెట్టిన నిర్బంధవిధానమును నిరసింపబడుచున్నపురి శాసన సంఘమున నియోజిత సభ్యులందరును వెంటనే బహిరంగసభను జరుపవలెనని నేను కోరెదను. నేరము మోపకుండను విచారణ జరుగునవకాశము లేకుండను వంగరాష్ట్ర శాసనసంఘ సభ్యులను ముగ్గురుని ఆరెస్టు చేసిరను విషయమును స్మరింప గోరెదను. బొంబాయిలో జరుగనున్న భారతకాంగ్రెసు సంఘసభకు శాసనసంఘసభ్యులు హెచ్చుమంది వెళ్లవలెను. లేనిచో తమ ఆభిప్రాయముల నాసభలో తెలుపుటకు అధికారమొసగి ప్రతినిధులనుపంపవలెను. బాల్గివిను మంత్రివర్గము వారెట్లు పట్టుటలో నున్నారో అటులే కాంగ్రెసువారుగూడ పట్టుటలో నొకవిధానమును నిర్ణయించి పనిచేయుటకు తగిన ఏర్పాటు చేయుటకు అన్ని పక్షములవారు కాంగ్రెసులో చేరుటకు చేయబడిన సూచనల నామోదించవలెను. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధవిధానమును స్పష్టముగా నిరసింపవలెను. కాన మిరందరును ముఖ్యముగా బొంబాయి సభకు వెళ్లగోరెదను.

"ఈనిర్బంధవిధానమునుగూర్చి చెన్నపురి శాసనసంఘ సభ్యులలో ప్రభుత్వపక్షమును పూనిన వారెవరో ప్రభావత్యము నుపూనినవారెవరో దేశీయులకును ఓటదలకును స్పష్టముగా తెలియుట వసరము. ఇప్పుడు టిట్లనుప్రభువుగా నుండుట ఎంతమాత్రమును ముం చిది గాదు. ప్రభుత్వమువారి చర్యలను దేశీయుల చర్యలనుగూడ విమర్శించుచు న్యాయాధిపత్యమును విహింపబూనుట వలన లాభములేదు. సరిగదా ఎవరును మెచ్చుకొనరు. విషయస్థితి కలిగినపుడెల్ల ఈ పేక్షవహించి మిన్నకమాను ముందుపద్ధతిని దేశారాధకులు అవలంబింపట యొక నెంతమాత్రమును ఉచితముకాదు" అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నేడు మాట వ్రాసిరి.

కలరావ్యాపిండుచున్నది:— మదరాసు నగరములో చాలాచోట్లనుంచి కలరా తగిలినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇది నగరమంతటను వ్యాపించవచ్చునని తెలపబడుచున్నది. ఈరోగములో నున్నవారిని ఇండ్లయందుంచుకొనెడు. ఇట్లు చేయుటచే నగరమునకును ప్రజలకును హాని కలుగును. అంతేగాక ప్రజలు (1) ఈరోగవారిని అన్నియు తినవలయును. (2) కాచిననీరుమాత్రమే త్రాగవలెను. అప్పుడు వండిన అన్న మేతినవలయును. (3) అతిర్లముపుట్టింపునట్టియు బాగావండడనట్టియు కూరలను మాంసము మొదలైనవనిని తినగూడదు. కలరా తగిలినదని తెలియగనే వారిని కృష్ణాతేట ప్రత్యేక వైద్యశాలకు పంపవలెను. లేదా ఆయిడ్లైలుపిథిలోని వైద్యశాలకు పంపవలెను. కార్పొరేషన్ మాలారు ఎప్రుడుపడితే అప్పుడు సహాయమునకు సిద్ధముగా నుండును. (తెలిపాను నెం 842) ప్రతివిషయమున్నూ ఆరోగ్యాధికారులకు వెంటనే తెలిపినచో వారు కలరావ్యాధి నివారణ కవసరము చర్యల తీసికొందురని కార్పొరేషన్ కమిషనరు ప్రకటించెను.

శిశు ఆరోగ్యసమితి

బొంబాయి గవర్నరుగారిసంతి గూర్చింగు కన్యతోకలసి యింప్రూమెంటు ట్రస్టు చాల్ మును జూనుటకు వెడలెను. సమితి వారొనర్చుచున్న ప్రశస్తమైన పనియందు గవర్నరుగారి భార్య చాలాభగ్గమాపెను. టిల్లలందరు నామెను దర్శించుటకు వచ్చిరి.

అ. ప్రె.

Now Ready for Sale:

Published for the mutual Benefit of the

1924-25 Edition

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen of the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with Similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

సమగ్రమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, వైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలు అడ్డగి వైకలు మొదలగు బంగారు నగలున్నవనర్థములు చేసిన అనేకమిదీర్ అడ్డగిలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగువి పెండి రైలు కూజాలు, టంబుర్లు, షేలాగిన్నెలు, కాపిస్సెట్లు మొదలగు పృత్రసామానులన్న అనేకరకములు కాళ్లగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడున్నప్పుడుగా యిండును. కాను బంగారమునకున్న చాచివేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

సచ్చనివి నాపసు తీసుకొనబడును.

(ప్రాతిబద్ధ:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శనగపాటి కోటయ్య అందు బ్రదరు,

చెన్నై పరి బజారుధరలు

నవంబరు 13-వ తేది గురువారము

(1) ఖాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 42.0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రు 14.0-0 14.8-0	
నెలూరివి ,, డిటా ,, 15.8-0 16.0-0	
డిల్లీ ,, డిటా ,, 16.8-0 17.0-0	
రాగి బా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8.12-0 9.0-0	
నవ్వులు ,, ,, 20.0-0 24.0-0	

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0-0 రు 12.0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 13.0-0 16.0-0	
ఉలము రు 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పుబా 1-కి ,, 65.0-0 68.0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 60.0-0 62.0-0	
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 150 మి.కె ను నె145	
అముదము బా 1-కి రు 175.0 0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 190.0-0 195.0-0	
కూరపసుపు ,, రు 125.0-0 130.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు 120.0-0 138.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 50,55	
కాళహ సిపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి రు 85.0-0 60.0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి రు 81.0-0 82.0-0	
చదరం ,, 81.0-0 82.0-0	
రవుండు ,, 81.0-0 84.0 0	

(6) లోహములు

వెండి 100 కులలికు రు 76.0-0 79.0-0	
బంగారము, కులము 1-కి రు 22.8-0 28.0-0	
సవర 1-కి 14.12-6	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 249.0-0 255.0-0	
రాగి డిటా రు 280.0-0 285.0-0	
అస్కా-చక్కెర బా 1-కి రు 86.12-0 87.0-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు 75.0-0	
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) దూది

బోండా వెచ్చబారుప 1-కి రు 320.0-0	
----------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి రు 9.0-0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 8.6-0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 9.8-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10.0-0	
నూళియేనుగ నెం 20 రు 11.4-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11.12-0	
,, ,, 40 ఏ తేదిలు అయినను రు 14.4-0	
గోకాకు నెం 12½ రు 9.8-0	
వడ్వాక్ నెం 24½ రు 11.14-0	
14½ క్విలక్ పక్షి రు 9.8-0	

వస్తువులకు తైలము

కెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. డి. తో 0-11-0

1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్టేజి 0.5-0 మాత్రము.

అరికాడ్లు, అరిచెరులు, చర్మము కారకవలన, కిరీగాలి వలన పనికి నీరుకాయయియు, బిలపుట్టుయియు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లుమాని జిలబోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లునొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము. కాచి కళుళ్ళకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమ్మతాంబూలము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

మూడవ వాయిదా నూలు పంపినవారి నామములు - సభ్యత్వము

ర-౧-౨౪ లగాయతు 30-౯-౨౪ వరకు

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క

ఆదాయవ్యయపట్టిక

ఆదాయము

గత సంవత్సరపు నిల్వ	౧౧౭	౨	౧౧
కాకినాడ ఆహ్వానసంఘం	౦	౬	౨
పాత లెక్కబాపతు అడ్డము మొట్టమొదట	౯౩౫౧	౬	౪
లు వసూలు వగయిరా			
తెలక్ స్వరాజ్యనిధి	౩౯౧	౧౧	౧
మొటారు ధండు	౭౦౦	౦	౦
జాతీయపాఠశాలల పతనీయగ్రంథములు	౪౨౫	౧౦	౯
వ్రాయుటకు ప్రత్యేక నిధి			
దేశాధిక బృందమునకు రాష్ట్రసంఘ	౩౯౩౦	౦	౦
మునుండి విరాళము			
గాంధీ పూజానిధి	౮౮౫౫	౩	౭
పల్నాడు గోనిధి	౯౦	౦	౦
ఇతరులకు పంపిన బాకీలు	౪౧౪	౨	౧౧
స్వరాజ్యపతాకముల అమ్మకం	౧౬	౭	౬
రాటముల అమ్మకం	౩	౧౧	౦
కోనంకి జానకిరామయ్యగారు	౧	౦	౦
చిల్లరవమూలు	౨	౪	౦
తెల్లం కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్య అభ్యర్థి రుసుం	౩	౦	౦
గ్రామసంఘ రుసుము	౮౧౧	౫	౦

వెరకి

౨౫,౧౧౬ ౭ ౩

వ్యయము

తాలూకా ద్వారా పద్దనిల్వలు	౨౩౦	౨	౧౧
స్టేషనరీ	౮౭	౨	౯
పోస్టేజీ	౨౫౨	౨	౦
అఫీసు చిల్లరఖర్చులు	౯౦	౧౦	౦
(ప్రచారపుఖర్చులు)	౫౪౧	౪	౧౧
ప్రచారకుల వేతనము	౩౪౮౪	౧౫	౮
ఖద్దర ప్రచారపుఖర్చు	౫౭	౦	౦
పుస్తకములు	౧౭	౬	౬
మొటారు ఖర్చులు	౬౯౧	౯	౬
పెట్రోలు	౨౭౩	౮	౬
మోటార్ ఆయిల్	౩౬	౫	౦
వార్తాపత్రికలు	౩౮	౨	౦
అఫీసు జీతములు	౪౩౩	౧౩	౦
అఫీసు అద్దెలు	౧౧౦	౦	౦
గాంధీ సంతర్పణ	౯౮	౧౪	౧
అమ్మలు	౩౦౧	౧౨	౯
ప్రచారకులకు అడ్వాన్సు	౧౩౭	౧	౪
గతసంవత్సరపు ప్రత్యేక నిధులు నిల్వలు:—			
మరిపురాడి గ్రామసంఘంవద్ద	౪౫	౦	౦
డిల్లీ భవననిధి	౨౦	౦	౦
శేషల్ గ్రామకాంగ్రెసు సంఘంవద్ద	౨౧౭	౮	౦
సహాయములు:—పంచమవిద్యార్థి భోజనములు	౪౫౦	౧౨	౦
హిందీసహాయము	౧౩౫	౪	౦
నేతవిద్యార్థి వేతనములు	౧౦౪	౬	౦
జాతీయవిద్యార్థి పరిషత్తు	౫౦	౮	౦
పంచమవిద్యార్థి	౧౪౫	౦	౦
తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములకు			
సహాయము	౪౪	౨	౩
ఇతరులకు పంపిన రావలసిన బాకీలు	౨,౫౭౩	౧౩	౬
అనుబంధము	౪,౮౭౬	౫	౦
గతసంవత్సరపు గుంటూరు జిల్లా ఖద్దరుబోర్డు			
నష్టము	౨౨౭	౧	౪
జిల్లా ప్రత్యేక నిధి	౮౦	౦	౦
కా. నాగేశ్వరరావుగారికి పంపబడిన			
గాంధీ పూజానిధి	౭,౬౧౬	౧౪	౯
గభలు	౩	౧౩	౦
కోటప్పకొండ తిరునాళ్ల ఖర్చులు	౩౦౯	౬	౦
నగరు నిల్వ:—గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు కో. ఆపరేటివ్			
బ్యాంకింగ్ యూని			
యజ్ఞ లిమిటెడ్ వారివద్ద	౧,౧౧౦	౦	౦
నగరు చిరానిల్వ	౨౨౪	౧౦	౬

వెరకి

౨౫,౧౧౬ ౭ ౩

మొ. ము. ప్రసాదరావు,

జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి

వరుస

సం.

పంపినవారి పేర్లు

జిల్లా

రిజిస్టరు

నెంబరు

నూలుపాడవు

నూలు

నెంబరు

146	శోరి సుబ్బారావుగారు	గుంటూరు	1146	1080	9
147	చారుగుళ్ల ఆంజయ్య	"	1144	2000	24
148	అమృతన్న రామకృష్ణయ్య	"	1140	1485	18
149	బ్రహ్మాంధం వెంకటపున్నమ్మ	"	1150	500	13
150	శ్రీ. వేణుగోపాల బాతీయపాఠశాల	"	451	2520	20
151	తూములూరి శివరామయ్య	"	1152	2000	24
152	ఇంకొల్లు వీరయ్య	"	552	300	15
153	తుమ్మల నాగయ్యచౌదరి	"	1162	586	8
154	ముప్పానేని రత్నమ్మ	"	1168	800	23
155	గడ్డిపాటి వెంకటరత్నం	"	1161	1866	14
156	గొట్టిపూళ్ల గోపయ్య	"	1156	2000	26
157	రామధను వెంకటేశ్వర్లు	"	1160	400	14
158	చిలుకూరి సూర్యకృష్ణయ్య	"	1159	200	13
159	చిలుకూరు కామేశ్వరమ్మ	"	1155	700	15
160	మద్ది మైత్రేయ (కారదాని శ్రేణుసంపాదిక)	"	1157	580	13
161	గోవర్ధనగిరి రాజ్యలక్ష్మమ్మ	"	1158	2000	24
162	ములుకులూరి కృష్ణమూర్తి	"	1154	840	7
163	కంభంపాటి వెంకటసుబ్బమ్మ	"	1158	220	16
164	మంగుటూరి వెంకటసుబ్బయ్య	"	1164	272	14
165	ఆకెళ్ల సూర్యకాంతమ్మ	గోదావరి	119	1000	22
166	బోళ్ల సుబ్రహ్మణ్యం	"	618	2000	14
167	ఆలమూరు కనకమ్మ	"	620	2000	36
168	జొన్నలగడ్డ చంద్రమతి (8 సం ల బాలిక)	"	614	2000	15
169	మేరుసోమయాజుల వెంకటేశ్వరకృష్ణ	"	635	2000	15
170	భూపతిరాజు చినవెంకటపతిరాజు	"	646	2000	15
171	" వెంకటపతిరాజు	"	621	2533	40
172	నడింపల్లి సుబ్బరాజు	"	634	1880	44
173	గోపరాజు వెంకటాచలపతిరావు	"	372	2170	10
174	ఆలమూరి కృష్ణంరాజు	"	689	2000	38
175	ఆకెళ్ల సూరన్న	"	123	2000	40
176	గోకవరపు సుబ్బారావు (12 సం లు)	"	627	2000	15
177	వల్లూరి రామారావు	"	613	2000	14
178	పాలెపు వీరభద్రయ్య	"	607	1000	24
179	ఆకెళ్ల చినవెంకన్న	"	619	2000	38
180	దొగిపర్తి వెంకటసుబ్బారావు	గుంటూరు	1068	237	15
181	గోకవరపు విశ్వనాథం	గోదావరి	645	2015	22
182	జయంతి చినసుబ్బయ్య	"	280	2000	69
183	బోడే అమృతరామయ్య	"	1165	2000	15
184	గరటిప్రగడ వెంకట్రామయ్య	"	1166	2000	29
185	దేశికాజు రామచంద్రరావు	"	1167	2124	15
186	సంస్కృతపాఠశాల విద్యార్థులు కోరుకొండ	"	1168	1726	12
187	గరిమెళ్ల రామకృష్ణమూర్తి	"	1169	1400	20
188	చీకల గోపాలం	"	1170	1900	38
189	వెన్నా సత్యనారాయణ	"	1171	2000	7
190	భూపతిరాజు బంగారురాజు	"	1172	2000	41
191	గోవర్ధన ఆప్పలచార్యులు	"	1173	2250	78
192	వెద్దాడ వెంకటసుబ్బమ్మ	"	1174	3826	12
193	మి. సెన్ శేషబేరరాజ్	"	1175	4280	8
194	కర్రా సూర్యనారాయణ	"	1176	2000	23
195	జోన్నల భాస్కరలక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి	"	1177	2000	27
196	భమిడిపాటి సూర్యనారాయణ	"	1178	2000	31
197	గజవల్లి నరసింహరావు	"	1179	1800	22
198	భూపతిరాజు సూరపరాజు	"	1180	2000	36
199	జే. యల్. యల్. శాస్త్రి (పూరిపేరు వ్రాయుడు)	"	1181	2000	25
200	గంటి సోమనాథశాస్త్రి	"	1182	2100	14
201	స్పిన్నర్స్ బృంద (అమలాపురం)	"	1183	4000	15
202	గోకవరపు సూర్యనారాయణ (పిల్లవాడు)	"	1184	1500	14
203	గంటి వెంకటరత్నం	"	1185	2000	42
204	మంతెనమూర్తి సతీరాజు	"	1186	1900	14
205	భూపతిరాజు సుబ్బరాజు	"	1187	2000	19
206	పేరూరి వైద్యనాథం	"	1188	2040	30
207	బి. యల్. శాస్త్రి	"	1189	2000	24
208	జయంతి లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి	"	1190	438	14
209	దువ్వూరు లక్ష్మీనారాయణ	"	1191	2000	14
210	కొల్లూరు సుబ్బారావు	"	1192	1500	24
211	యర్రవల్లి సత్యనారాయణ	"	1193	1000	28
212	బొలభాతు సర్రాజు	"	1194	1000	23
213	భువనగిరి సత్యం	"	1195	1350	32
214	కొత్తపల్లి శంకరకమణి	"	1196	500	22
215	భమిడిపాటి రామచంద్రమ్మ	"	1197	1066	21
216	ఆమల వీరాస్వామి	"	1064	2000	24
217	భూపతిరాజు సుబ్బయ్యశాస్త్రి	"	1198	800	30
218	అల్లూడి సూరన్న	"	1199	1000	9
219	దువ్వూరు రామమ్మ	"	1200	600	17